

Glåmdal brannvesen IKS

► Forebyggendeanalyse

Oppdragsnr.: **52302409** Dokumentnr.: **FOR-01** Versjon: **J03** Dato: **2024-04-29**

Forebyggendeanalyse

Glåmdal brannvesen IKS

Oppdragsnr.: 52302409 Dokumentnr.: FOR-01 Versjon: J03

Oppdragsgiver: Glåmdal brannvesen IKS
Oppdragsgivers kontaktperson: Arnfinn Strømstad
Rådgiver: Norconsult Norge AS, Tollbodgaten 22, NO-3111 Tønsberg
Oppdragsleder: Kevin H. Medby
Fagansvarlig: Marte Elverum
Annet nøkkelpersonell: Tore Andre Hermansen

J03	2024-04-29	Endelig utgave	KHMe	ToAHe	KHMe
B02	2024-01-21	For høring	KHMe	ToAHe	KHMe
A01	2024-01-19	For fagkontroll	KHMe		
Versjon	Dato	Beskrivelse	Utarbeidet	Fagkontrollert	Godkjent

Dette dokumentet er utarbeidet av Norconsult AS som del av det oppdraget som dokumentet omhandler. Opphavsretten tilhører Norconsult AS. Dokumentet må bare benyttes til det formål som oppdragsavtalen beskriver, og må ikke kopieres eller gjøres tilgjengelig på annen måte eller i større utstrekning enn formålet tilsier.

► Sammendrag

Med utgangspunkt i *Risiko- og sårbarhetsanalyse for brann- og ulykkesrisiko for Glåmdal brannvesen IKS (2024)* er det gjennomført en forebyggendeanalyse i perioden mai 2023 – april 2024. Beredskapsanalyse og forebyggendeanalyse har blitt utarbeidet i parallelle prosesser. Bakgrunn for utarbeidelse av forebyggendeanalyse for Glåmdal brannvesen IKS (GBI) er å bidra til å fastsette *satsningsområder* for det forebyggende arbeidet.

Forebyggendeanalysen tar også for seg hvordan det forebyggende arbeidet i GBI er organisert, utrustet og bemannet til å følge opp den kartlagte risikoen og sårbarheten med forebyggende arbeid i sitt ansvarsområde. Vurdering av antall personer i det forebyggende arbeidet, inkludert kompetanse, har blitt vurdert på bakgrunn av risikoen i ansvarsområdet og oppgaver tillagt brannvesenet. Hovedinntrykket er at det blir gjennomført et godt forebyggende arbeid i GBI. Det helhetlige og samlede sårbarhetsbildet for GBI viser at det er noen forskjeller mellom kommunene.

GBI har som andre brannvesen i Norge er en sårbarhet knyttet til arbeid mot **risikoutsatte grupper**. Personer definert som risikoutsatte grupper er en del av befolkningen med varierende boevne og som er overrepresentert i brannstatistikk i Norge. GBI har hatt en målrettet innsats mot denne gruppen helt tilbake til 2016. Sårbarheten her må sees opp mot boligsituasjonen for en del av de menneskene som inngår i denne gruppen. En del av disse bor i kommunale boliger eller andre leide boenheter fra private. GBI opplever at det til dels er varierende hvordan både de tre eierkommunene følger opp, drifter og vedlikeholder disse boligene. I tillegg til at en ser en del boliger med dårlig brannsikkerhet som leies ut av private. Utleiemarkedet består gjerne av eldre bygninger som bærer preg av manglende vedlikehold og mangler i forhold til brannsikring.

I arbeidet mot risikoutsatte grupper har GBI jobbet mye med å få på plass ansvarsforhold i kommunene. Det er nå inngått avtaler med to av tre eierkommuner. For den siste kommunen ligger avtalen til signering og den vil komme på plass her også. Disse avtalene peker på hvem i kommunen som har ansvar for å følge opp den enkelte bruker. Dette er med på å redusere sårbarheten knyttet til denne gruppen innbyggere.

For **boligmassen** generelt i GBI sitt ansvarsområde så har bevisstheten rundt brannsikring vært lav blant boligeierne, dette gjelder både private og kommunale boliger. Et viktig arbeid som GBI gjennomfører som er med på å øke kunnskapen om brannsikkerhet er informasjons- og motivasjonsarbeid. Undervisning og opplæring rettet mot barn og unge er med på å øke brannsikkerheten i hjemmet.

Den tette trehusbebyggelsen i Øvrebyen Kongsvinger er også en del av boligmassen i ansvarsområde til GBI. For dette området er det utarbeidet en egen brannsikringsplan. Brannforebyggerne i GBI har i den siste tiden hatt et særskilt fokus på utleieboliger i dette området. Det er i de tre eierkommunene etablert en lokal forskrift som gjør at GBI kan føre tilsyn i bolig uten ildsted, blokkleiligheter og utleieleiligheter i Øvrebyen. Så langt er forskriften i hovedsak benyttet inn mot bekymringsmeldinger og oppfølging av slike, men i 2023 ble den benyttet særskilt mot aktiviteten i Øvrebyen. Under disse tilsynene er det avdekket en god del avvik og tilstanden var verre enn det en hadde sett for seg.

Det gjøres en god jobb mot **særskilte brannobjekter**. Oversikten når det gjelder tilstand og bruk er god, GBI har lesetilgang i kommunenes HMS-system til alle kommunens § 13 objekter. GBI har i tillegg startet opp arbeidet med en dokumentert kartlegging for valgt tilsynsintervall på de forskjellige objektene i henhold til gjeldende forskriftskrav.

Den andre store og ressurskrevende aktiviteten i forebyggende avdeling er knyttet til **feiling og tilsyn**. GBI feiet tidligere alle pipeløp en gang i året. Det jobbes nå med å få til en endring der det ved lite fyring eller sot i pipeløp så strekkes frekvensen ut i fra risikovurdering på den enkelte bolig. I tillegg skal dette dokumenteres bedre enn hva det har blitt gjort gjennom fagsystemet Komtek brannforebygger.

Når det gjelder **bemanning** er det en underbemanning både når det gjelder brannforebyggere og inspektører. Brannforebyggerne er ikke oppbemannet i forhold til tilleggsoppgaver/oppgaver som er kommet de senere år. Dette er oppgaver knyttet til fritidsboliger (tilsyn og feiing), større fokus på dokumentasjon og oppfølging av tiltak mv. For inspektørene sin del så knytter underbemanningen seg til at de ansatte også går vakt på beredskapsavdelingen, både overordnet vakt og deltidsvakt, noe som spiser av tiden til forebyggende arbeid. Det må her også trekkes frem at det er svært positivt at alle ansatte i forebyggende avdeling har all nødvendig utdanning og de kursene de skal ha i forhold til minimumskravene i lovverket. Men det er også viktig å ha fokus på videreutvikling og kompetansehevende tiltak for å møte de utfordringene en står overfor i et skiftende samfunn.

Internt i GBI så må det også trekkes frem at dagens organisering av forebyggende avdeling er forholdsvis ny, med nye ledere i de ulike rollene. Videre er samarbeidet internt i organisasjonen betydelig bedre enn det har vært historisk sett. Noe som forventes å bli enda bedre når ny organisasjon får satt seg enda mer.

Gjennom dette arbeidet med forebyggendeanalysen er det identifisert aktuelle tiltak som vil bidra til å forbedre det forebyggende arbeidet. Disse er oppsummert til slutt i rapporten og er lagt inn i en handlingsplan i rapportens vedlegg 1. GBI må i tiden som kommer selv gjøre vurderinger av hva som skal prioriteres og som gir mest nytte ut fra gjeldende situasjon.

Innhold

1	Innledning	6
1.1	Hva er en forebyggendeanalyse?	6
1.2	Underlag fra Glåmdal brannvesen IKS	6
1.3	Forebyggende arbeid	7
1.4	Organisering av avdelingen	8
2	Risikobilde for brannvesenet	9
2.1	ROS-analyse	9
2.2	GBIs risikovurdering av særskilte brannobjekter	10
3	Metode	12
3.1	Sårbarhetsfaktorer	13
3.2	Arbeidet med analysen	17
4	Sårbarhetsvurdering	18
4.1	Sårbarhetsvurdering Eidskog kommune	18
4.2	Sårbarhetsvurdering Grue kommune	19
4.3	Sårbarhetsvurdering Kongsvinger kommune	20
4.4	Sårbarhetsfaktorer vurdert felles for GBI	23
5	Samlet sårbarhetsbilde og tiltaksvurdering for forebyggende avdeling	30
5.1	Samlet sårbarhetsbilde for Glåmdal brannvesen IKS	30
5.2	Behov for kompetanse og bemanning	32
5.3	Tiltaksvurdering for forebyggende avdeling	33
5.4	Evaluering og dokumentasjon av det forebyggende arbeidet	35
6	Referanser	36
	Vedlegg 1: Handlingsplan forebyggende avdeling	37
	Vedlegg 2: Demografi	39

1 Innledning

Glåmdal brannvesen IKS (GBI) skal arbeide systematisk med å forebygge brann i kommunene. Forebygging, i kombinasjon med en stående beredskap skal sørge for at konsekvenser ved brann skal bli så små som mulig. Allmenheten skal få nødvendig informasjon og opplæring i forebygging og bekjempelse av branntilløp. GBI skal gjennomføre risikobaserte tilsyn med bygninger og fyringsanlegg.

1.1 Hva er en forebyggendeanalyse?

En forebyggendeanalyse er fastsatt som en analyse brannvesenet skal utarbeide i henhold til forskrift om organisering, bemanning og utrustning av brann- og redningsvesen og nødmeldesentralene (brann- og redningsvesenforskriften) § 6 og 8. Det finnes ulike oppsett for slike utredninger hos brann- og redningsvesen rundt om i landet. Det finnes ikke et eget egnet veiledningsmaterieell fra DSB om hvordan en forebyggendeanalyse bør gjennomføres, og hva den skal inneholde. Utgangspunktet for en slik analyse er også ofte svært ulikt fra brannvesen til brannvesen.

En forebyggendeanalyse skal blant annet bidra til å fastsette *satsningsområder* for det forebyggende arbeidet. Basert på disse satsingsområdene skal det angis mål, og deretter skal det legges en plan for hvilke oppgaver og tiltak som må til for å nå disse målene. Analysen skal til slutt identifisere behovet for hva som kreves av ressurser og kompetanse for å sikre måloppnåelse i det forebyggende arbeidet.

Brann- og eksplosjonsvernloven § 11 beskriver brannvesenets oppgaver i kommunen slik:

- a) gjennomføre informasjons- og motivasjonstiltak i kommunen om fare for brann, farer ved brann, brannverntiltak og opptreden i tilfelle av brann og andre akutte ulykker
- b) gjennomføre brannforebyggende tilsyn
- c) gjennomføre ulykkesforebyggende oppgaver i forbindelse med håndtering av farlig stoff og ved transport av farlig gods på veg og jernbane
- d) utføre nærmere bestemte forebyggende og beredskapsmessige oppgaver i krigs- og kritesituasjoner
- e) være innsatsstyrke ved brann
- f) være innsatsstyrke ved andre akutte ulykker der dette er bestemt med grunnlag i kommunens risiko- og sårbarhetsanalyse
- g) etter anmodning yte innsats ved brann og ulykker i sjøområder innenfor eller utenfor den norske territorialgrensen
- h) sørge for feiing og tilsyn med fyringsanlegg

Punkt a-d, samt punkt h, beskriver de forebyggende oppgavene. Forskrift om brannforebygging §14-20 definerer kommunens forebyggende plikter. Kommunen skal *kartlegge sannsynligheten for brann og de konsekvenser brann kan få for liv, helse, miljø og materielle verdier, og planlegge det forebyggende arbeidet basert på disse resultatene.*

Kartleggingen som er beskrevet i forskriften handler om å gjøre seg kjent med risiko i sitt eget område. Gjennom analysen identifiseres ulike utfordringer som eksisterer i det geografiske nedslagsfeltet til GBI i forhold til geografi, befolkning, næringsliv og liknende. Disse forholdene vil påvirke det forebyggende arbeidet. Analysen søker å identifisere på hvilken måte denne påvirkningen kan styres ved å organisere og gjennomføre det forebyggende arbeidet på en gjennomtenkt og effektiv måte.

Norconsults metodikk som legges til grunn for denne analysen er nærmere beskrevet i kapittel 3.

1.2 Underlag fra Glåmdal brannvesen IKS

Denne analysen bygger på følgende dokumentasjon mottatt fra GBI:

- Risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) 2023, GBI

- Brannsikringsplan Øvrebyen 2021, Kongsvinger kommune
- Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse Grue kommune, 2017
- Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse Kongsvinger kommune, 2017
- Helhetlig, overordnet risiko- og sårbarhetsanalyse Eidskog kommune, 2015
- Statistikk fra BRIS

I tillegg har det vært en betydelig informasjonsutveksling gjennom to avholdte arbeidsmøter, jf. kap. 3.2.

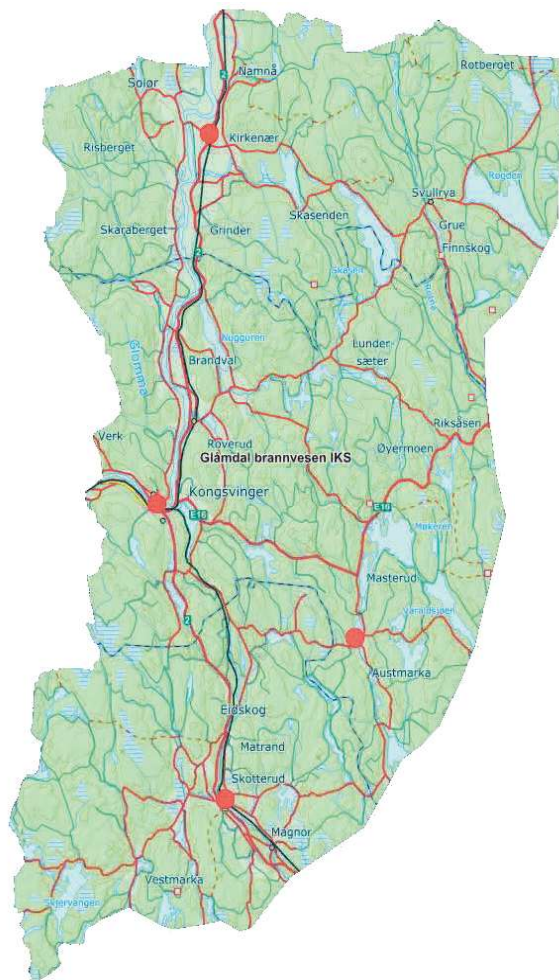
1.3 Forebyggende arbeid

Tradisjonelt har tilsynsvirksomhet utgjort hoveddelen av det forebyggende arbeidet. Etter den nye forebyggendeforskriften ble gjeldende fra 2016, har rammene for hvordan man skal drive forebyggende arbeid endret seg. Tilsynsvirksomheten skal være risikobasert, og det åpnes for å benytte seg av andre tiltak enn tradisjonelle tilsyn. Dette er noe av årsaken til nedgangen i antall utførte tilsyn generelt sett.

Kapittel 4 i forebyggendeforskriften omhandler kommunens plikter, og beskriver hvordan kommunen skal arbeide med brannforebygging gjennom følgende paragrafer:

- § 14 Kartlegging av risikoen for brann
- § 15 Planlegging av det forebyggende arbeidet
- § 16 Gjennomføring av det forebyggende arbeidet
- § 17 Feiing og tilsyn med fyringsanlegg
- § 18 Risikobasert tilsyn
- § 19 Andre tiltak mot brann
- § 20 Evaluering av det forebyggende arbeidet
- § 21 Vannforsyning
- § 22 Kommunens dokumentasjon

1.4 Organisering av avdelingen

Figur 1-1 Stasjonsstruktur GBI (DSB)

GBI er en operativ og forebyggende brann- og redningstjeneste med ansvar for kommunene Grue, Kongsvinger og Eidskog. GBI ble etablert i 2006 etter sammenslåing mellom Kongsvinger brannvesen og Grue brannvesen. I 2019 ble Eidskog kommune med i samarbeidet. I dag er GBI et interkommunalt selskap med hovedsete for administrasjon og ledelse på brannstasjonen i Kongsvinger. Representantskapet er organisasjonens høyeste organ og består av 2 representant fra hver av eierkommunene, mens styret består av 2 representanter fra Kongsvinger, Eidskog og Grue med tillegg av 2 ansatt representanter. Brannsjefen har ansvaret for den daglige driften og har en ledergruppe bestående av lederne i de ulike avdelingene.

Det er i underkant av 80 ansatte i GBI som er organisert med to avdelinger (beredskap og forebyggende) i tillegg til administrativ stilling som konsulent. Av de ansatte tjenestegjør ca. 64 i beredskapsavdelingen, fire på forebyggende avdeling tilsyn (inkl. leder), syv stykker i boligseksjon (inkl. formann) og en i administrasjon. I tillegg er det ansatt renholder i 100% stilling (dekker Kongsvinger og Austmarka).

GBIs geografiske ansvarsområde fremkommer av figur 1-1 der også dagens stasjoner er markert.

2 Risikobilde for brannvesenet

2.1 ROS-analyse

Som en del av arbeidet Norconsult har utført for GBI er det også blitt gjort en større revisjon av foreliggende ROS-analyse. Denne ligger også til grunn for denne forebyggendeanalysen. I arbeidet med ROS-analysen deltok det ressurser fra både beredskapsavdelingen og forebyggende avdeling. Arbeidet med ROS-analysen ble organisert gjennom arbeidsmøter der det ble gjennomført en fareidentifikasjon, vurdering av sårbarhet og fastsettelse av risikonivå.

Vurderinger av sannsynlighet og konsekvens i ROS-analysen er delvis begrunnet med statistikk, delvis med egne erfaringer og vurderinger. Det er også trukket inn erfaringer og kunnskap om andre brannvesen.

I ROS-analysen ble følgende uønskede hendelser identifisert:

Tabell 2-1 Liste over uønskede hendelser ROS-analyse GBI

ID	Brann
1.	Brann i industri (sagbruk, biogassanlegg, pelletsfabrikk, plastindustri, treindustri)
2.	Brann i virksomhet som håndterer farlig stoff
3.	Brann i kraftanlegg/ transformatorstasjon
4.	Brann i avfallsanlegg
5.	Brann i bygg med solcelleanlegg
6.	Brann i forsamlingslokale/ samfunnshus
7.	Brann i institusjon (sykehjem, sykehus, fengsel, asylmottak)
8.	Brann i bolig med risikoutsatte grupper (kommunale utleieboliger, omsorgsboliger mv.)
9.	Brann i blokkbebyggelse med 1 trapperom
10.	Brann i fritidsbebyggelse
11.	Brann i område med tett trehusbebyggelse (mye utleieboliger, delt opp til leiligheter tilbake på 70-tallet - dårlig brannsikkerhet)
12.	Brann i overnattingssted
13.	Brann campingplass
14.	Brann i landbrukseiendom/ driftsbygning
15.	Brann i kjøpesenter
16.	Brann VBA
17.	Brann skole/ barnehage/ idrettsanlegg
18.	Brann i kjøretøy i parkeringskjeller (elbil)
19.	Brann i tungbil
20.	Søppel-/ halm-/ bråtebrann
21.	Terrengbrann langs jernbanelinjen
22.	Skogbrann (inkludert bistand til hendelser i Sverige)
23.	Brann i storulykkevirksomhet/ sprengstofflager utenfor eget geografisk ansvarsområde
24.	Bistand brannhendelser Sverige
25.	Sentrumsbrann med stort evakueringsbehov - Kirkenær
	Transporthendelser
26.	Ulykke med transport av farlig gods på vei/ bane
27.	Alvorlig trafikkulykke med flere skadde/fastklemte
28.	Flyhavari luftfartøy (små-/mikrofly, helikopter, mv.)
29.	Togavsporing
	Ulykker
30.	Utslipp med farlig stoff
31.	Eksplisjon industri, trykktanker
32.	Ulykke i virksomhet som medfører klemskader

33.	Akutt forurensning (oljelager/ drivstoff)
	Redning
34.	Rednings oppdrag i elv/ innsjø (overflateredning)
35.	Ulykke i terreng (friluftsliv)
36.	Dyreredning
37.	Båtulykker innsjø
38.	Flom
39.	Skred (grunnforhold)
40.	Ekstremvær (nedbør/ vind)
	Andre hendelser
41.	Tilsiktede hendelser – PLIVO
42.	Akutte helseoppdrag (hjerstans, selvmordsforsøk, mv.)
43.	Bistand helse (inkludert hjemmesykepleietjenesten/ legevakt)

For alle hendelsene ble det vurdert konsekvenser for *Involverte (mennesker/dyr)*, *Ytre miljø*, *Materielle verdier*, og *Håndteringsevne*. For det brannforebyggende arbeidet, er det i hovedsak hendelsene som faller inn under hovedkategorien brann som er mest relevante. I tillegg vil et godt forebyggende arbeid også bidra til å redusere risiko ved enkelte av hendelsene som er identifisert under hovedkategori *Ulykker og redning*.

Risikobildet i analysen er ikke fremstilt i en tradisjonell risikomatrix med rød, gul og grønn sone. Det er derimot utarbeidet et diagram som viser risiko som en vektning av sannsynlighet og konsekvens for de ulike konsekvenskategoriene.

Når det gjelder befolkning og antall innbyggerne i de tre kommunene fremgår det av tabellen under. Det er her hentet ut tall fra SSB.no pr 3. kvartal 2023. Det er det samlede innbyggertallet innenfor det geografiske ansvarsområdet som er gjeldende i forhold til dimensjonering av det forebyggende arbeidet, jf. brann- og redningsvesenforskriften § 8. For GBI er det totale innbyggertallet pr. fjerde kvartal 2023 28 676. Det er framskrevet en forholdsvis liten vekst samlet sett frem mot 2050, totalt 29 929 innbyggere.

Brann- og redningsvesenet skal ha personell til brannforebyggende arbeid etter forskrift 17. desember 2015 nr. 1710 om brannforebygging, og dette skal utføres med minst 0,1 årsverk per 1 000 innbyggere i ansvarsområdet. I tillegg til personell til brannforebyggende arbeid gjelder krav til årsverk til leder for forebyggende arbeid, jf. forskriften § 11, og krav til bemanning ved feiing og tilsyn med fyringsanlegg etter forskrift 17. desember 2015 nr. 1710 om brannforebygging § 17.

Tabell 2-2 Befolkning og befolkningsframskriving for 2050

Kommune	Befolkning ¹	Befolkning 2050
Kongsvinger	18084	18429
Grue	4527	4528
Eidskog	6065	6072

2.2 GBIs risikovurdering av særskilte brannobjekter

GBI har tidligere utført tilsyn og risikovurdering av § 13-objektene, det er i tillegg nå påstartet et arbeid med kartlegging og vurdering vedrørende tilsynsintervall på de enkelte objekter. Tilsynsavdelingen er ikke kommet rundt på alle objektene pr. utgangen av 2023. Gjennom den kartleggingen som gjøres nå kommer objektet ut med en score som er med på å angi tilsynsfrekvens. Det er kun organisatoriske forhold som påvirker objektets score, tilstander i bygget, sprinkling mv. noteres, men påvirker ikke scoren. Det gjennomføres ca. 40 tilsyn i året, men en betydelig høyere antall i 2023 med 63 tilsyn. GBI har satt en

¹ Hentet fra SSB.no, 3. kvartal 2023

Forebyggendeanalyse

Glåmdal brannvesen IKS

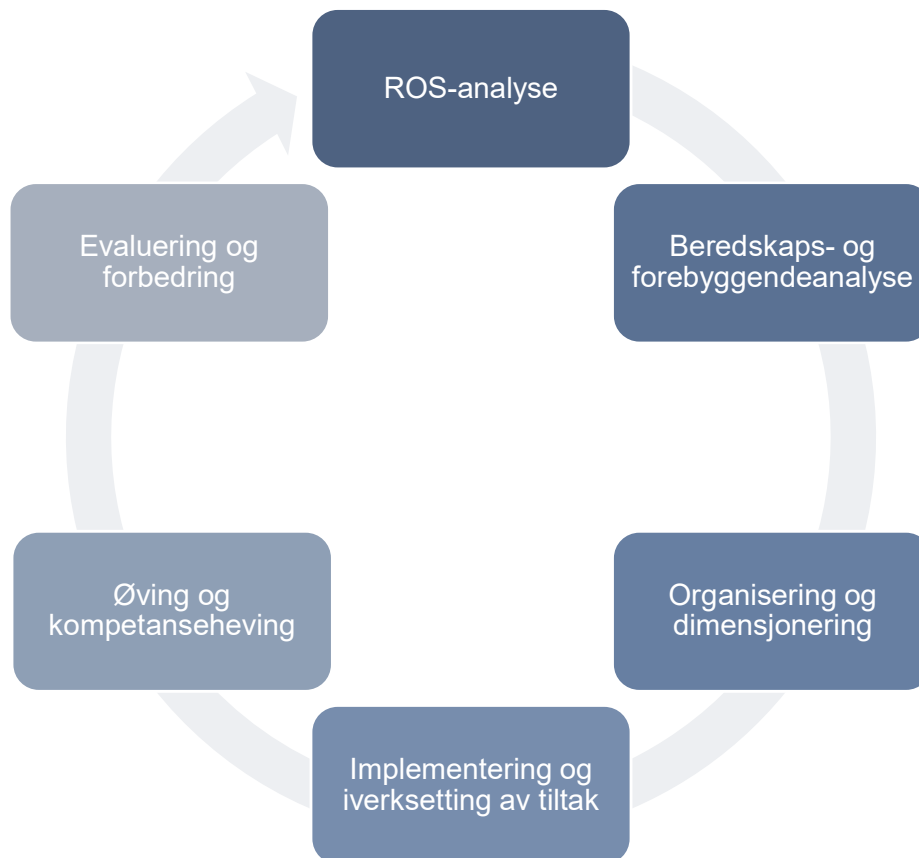
Oppdragsnr.: **52302409** Dokumentnr.: **FOR-01** Versjon: **J03**

målsetning om at en skal være gjennom alle tilsynsobjekter innenfor en fireårs periode. GBI benytter i dag Komtek sin §13-modul, og tilsyn og all rapportering går gjennom denne.

3 Metode

Forebyggendeanalysen er en del av brannvesenets risikostyring. Analysen utgjør bindeleddet mellom kartlagt risiko og sårbarhet i ROS-analysen og dimensjonering av forebyggende avdeling og etablering av satsningsområder. Samtlige analyser skal oppdateres ved endringer i risiko og sårbarhet som kan få betydning for organisering, bemanning og utrustningen av brannvesenet og som minimum hvert 4. år.

Figur 3-1 - Risikostyringsprosessen

Fokuset på brannforebyggende arbeid basert på risiko- og sårbarhetsanalyser ble tydeligere etter at ny forebyggendeforskrift ble gjort gjeldende fra 01.01.16 og brann- og redningsvesenforskriften som ble gjeldende fra 01.03.2022. Kommunen skal kartlegge sannsynligheten for brann, og de konsekvensene brann kan få for liv, helse, miljø og materielle verdier. Det forebyggende arbeidet skal planlegges og gjennomføres i henhold til dette. Brann- og redningsvesenforskriften § 8 sier følgende:

Kommunen skal organisere, bemanne og utruste brann og redningsvesenet på bakgrunn av:

- a) risiko- og sårbarhetsanalyse,
- b) forebyggendeanalyse og
- c) beredskapsanalyse.

I ROS-analysen avdekkes hvilke uønskede hendelser som kan inntreffe i ansvarsområdet ved å kartlegge farer, hendelser med tilhørende risiko og sårbarheter. ROS-analysen gir svar på **hva** som kan gå galt og **hvor** det kan gå galt.

Hvordan den kartlagte risikoen skal håndteres, følges opp gjennom forebyggendeanalysen (prioriteringer) og en beredskapsanalyse (dimensjonering).

En omforent metodikk for forebyggendeanalyse foreligger ikke. Denne analysen bruker en liste med forhåndsdefinerte **sårbarhetsfaktorer** i kombinasjon med underlagsdokumentasjon (ref. kapittel 1.2) og arbeidsmøter med forebyggende avdeling i GBI.

I NS5814 *Krav til risikovurderinger* er begrepet sårbarhet definert slik:

Manglende evne hos et analyseobjekt til å motstå virkninger av en uønsket hendelse, og til å gjenopprette sin opprinnelige tilstand eller funksjon etter hendelsen.

Denne definisjonen blir noe upresis i denne sammenhengen – sårbarhet i denne analysen er knyttet til i hvilken grad GBI, og da spesielt forebyggende avdeling, er i stand til å ivareta samfunnsoppdraget sitt; å forebygge og begrense konsekvensene av brann. Hver faktor blir vurdert med tanke på hva slags utfordringer de representerer for det forebyggende arbeidet.

I neste delkapittel har vi listet opp områder der forebyggende avdelingen utfører arbeidsoppgaver. Bakgrunnen for vurderingen er grunnlagsdokumentasjonen som GBI har for §13-objekter, registreringer angående fyringsanlegg, kunnskap om risikoutsatte grupper, områder med dårlig slokkevannsdekning samt annen relevant informasjon kommet frem gjennom arbeidsmøter. Organisasjon og arbeidsmetoder er også forhold som har betydning for sårbarhet. Kapittel 3.1 beskriver de ulike sårbarhetsfaktorene, og hva som skal vurderes. Selve sårbarhetsvurderingene gjøres i kapittel 4.

3.1 Sårbarhetsfaktorer

Sårbarhetsfaktorene beskriver hva som kan påvirke (på en negativ måte) avdelingens evne til å utføre det forebyggende arbeidet. Noen av disse kan sees på som en form for rammebetingelser; geografiske forhold, eksisterende bebyggelse, innbyggertall osv. Disse påvirker det forebyggende arbeidet, men man får ikke forandret dem. Arbeidsmetoder, ressurstilgang og prioriteringer er eksempler på forhold som avdelingen kan påvirke og til dels styre selv.

Dersom man ikke klarer å ivareta forebyggende oppgaver, vil dette kunne ha konsekvenser for liv og helse, miljø og materielle verdier. Samfunnet blir mer sårbart.

Tabell 3-1 Oversikt sårbarhets kategorier

Gradering	Definisjon
Sårbar	Et forhold* som i stor grad kan påvirke det forebyggende arbeidet, og/eller at det er en potensielt stor sikkerhetsgevinst å jobbe tettere med dette forholdet.
Moderat sårbar	Ett forhold* som til en viss grad kan påvirke det forebyggende arbeidet, og/ eller at det er en potensielt middels gevinst i å jobbe tettere med dette forholdet.
Lite sårbar	Ett forhold* som i liten grad kan påvirke det forebyggende arbeidet, og/ eller at det er potensielt liten gevinst i å jobbe tettere med dette forholdet.

* *Ett tema, et fenomen, et geografisk forhold, en befolkningsgruppe mv.*

Listen nedenfor viser de ulike sårbarhetsfaktorene som er vurdert. Hvorfor faktoren er relevant for det forebyggende arbeidet er beskrevet, samt hva som påvirker faktoren. Hver faktor er også koblet opp mot relevant paragraf i brannforebyggende forskrift. Sårbarhetsfaktorene ble gjennomgått i arbeidsmøter jf. kap. 3.2.

Tabell 3-2 - Beskrivelse av sårbarhetsfaktorer

Sårbarhetsfaktor	Hvorfor	Hva som vurderes
Bebyggelse	Områder med tett bebyggelse kan utgjøre en særskilt	<ul style="list-style-type: none"> Type bebyggelse

Sårbarhetsfaktor	Hvorfor	Hva som vurderes
§14 Kartlegging av risikoen for brann	<p>Sårbarhet i forhold til spredningsfare. Videre vil dette med mye ny bebyggelse eller gammel bebyggelse kunne være en faktor som påvirker det totale bilde.</p> <p>Fritidsboliger har ofte dårligere brannsikkerhet enn bolig.</p> <p>Oversikt over hvor forebyggende enhet kan komme inn og gjennomføre tilsyn er avhengig av om boligen har pipeløp eller ikke. Boliger som ikke har pipeløp, eksempelvis kommunale boliger som fjerner ildsteder gjør at forebyggende avdeling ikke kan gjennomføre tilsyn i boligen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tett/ spredt bebyggelse • Antall fritidsboliger (hyttekartlegging) – spredt eller samlet i større konsentrasjoner • Andel av bebyggelsen forebyggende avdeling kommer inn til - hvor stor andel av boligene har ikke pipeløp – flere og flere kommunale boliger fjerner ildsteder. • Evt. lokale forskrifter. • Bygg hvor brannvesenet er sekundær rømningsvei.
Fyringsanlegg §14 Kartlegging av risikoen for brann §16 Gjennomføring av det forebyggende arbeidet §17 Feiing og tilsyn med fyringsanlegg	<p>Oversikt over og kjennskap til status på eksisterende fyringsanlegg bidrar til å kunne si noe om generell brannsikkerhet knyttet til slike anlegg i bygningene i kommunen og kan være med på å synliggjøre om det er områder som krever ekstra innsats.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Antall pipeløp <ul style="list-style-type: none"> ○ Boliger ○ Fritidsbolig/ hytter • Hvor stor andel anlegg er feiet? • Hvor stor andel med fyringsforbud er det gitt?
Risikoutsatte grupper §14 Kartlegging av risikoen for brann §16 Gjennomføring av det forebyggende arbeidet	<p>Ifølge brannstatistikk tilhører 3 av 4 som omkommer i brann en risikoutsatt gruppe. Samtidig omkommer 8 av 10 i egen bolig. Ca. 50% av de som omkommer i brann mottar omsorgstjenester.</p> <p>I Norge er personer i risikoutsatte grupper overrepresentert i boligbranner med dødelig utfall. Som følge av en rekke reformer har ansvar og oppgaver blitt overført fra spesialisthelsetjenesten til kommunene, og de kommunale hjemmetjenestene har fått brukergrupper med mer faglig</p>	<p>Status i kommunen med hensyn på</p> <ul style="list-style-type: none"> • andel eldre hjemmeboende, • personer med funksjonsnedsettelse, • rus/psykiatri, • arbeidsinnvandrere, asylsøkere. • kommunale boliger • samarbeidsavtaler mellom kommunen og forebyggende enhet.

Sårbarhetsfaktor	Hvorfor	Hva som vurderes
	<p>krevende og komplekse medisinske og psykososiale behov. Dette medfører at langt flere personer med høyere risiko for å omkomme i brann bor i egen bolig eller omsorgsbolig enn tidligere.</p> <p>Brannsikkerheten i et privat hjem er i mange tilfeller dårligere tilpasset den enkeltes behov enn den er i en offentlig institusjon, og utgangspunktet i bygningsregelverket er at beboeren skal kunne redde seg ut av boligen ved egen hjelp dersom det skulle oppstå en brann.</p> <p>En utvikling med flere hjemmeboende personer i risikoutsatte grupper vil kunne medføre en betydelig økning i antall omkomne i boligbrann dersom det ikke gjøres målrettede tiltak.</p>	
<p>Særskilte brannobjekter (§ 13 objekter)</p> <p>§14 Kartlegging av risikoen for brann</p> <p>§16 Gjennomføring av det forebyggende arbeidet</p> <p>§18 Risikobasert tilsyn</p>	<p>En brann i et slikt objekt vil kunne ha potensial for tap av mange menneskeliv, medføre særlig brannfare/store samfunnsmessige konsekvenser eller konsekvenser for kulturhistoriske verdier. (virksomheter/ institusjoner omtales nærmere som egne punkter i vurderingen)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Antall objekter • Spesielle virksomheter/ industribedrifter • Institusjoner – antall og type • Objekter som peker seg ut og trenger særskilt oppfølging. • Antall kulturhistoriske bygg
<p>Slokkevannsdekning</p> <p>§21 Slokkevannsdekning</p>	<p>Områder med dårlig trykk/kapasitet i vannforsyningssystemet har betydning i forhold til uttalelser i byggesak, dårlig tilgang på slokkevann. Videre vil utbygging i slike områder kunne medføre større konsekvens pga. manglende slokkevann evt. også konsekvenser for vannforsyningen dersom det</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Områder med dårlig slokkevannsdekning • Områder med manglende slokkevann

Sårbarhetsfaktor	Hvorfor	Hva som vurderes
	installerer sprinkleranlegg i områder med dårlig kapasitet.	
Byggesak/ utbygginger §14 Kartlegging av risikoen for brann §16 Gjennomføring av det forebyggende arbeidet §19 Andre tiltak mot brann	Planlagte utbygginger/ utbyggingsområder kan påvirke risikobilde i kommunene	<ul style="list-style-type: none"> • Er det under planlegging spesielle utbygginger i kommunen; nye områder med utfordrende tilkomster, store prosjekter, dårlig slokkevannsdekning, større utbygging av fritidsboliger, • Antall utbyggingssaker til uttalelse
Spesielle aktiviteter og arrangement §14 Kartlegging av risikoen for brann §16 Gjennomføring av det forebyggende arbeidet §19 Andre tiltak mot brann	Faste og varierende (nye) spesielle aktiviteter og arrangementer kan påvirke risikobilde i kommunen i det aktuelle året/ perioden og kan dermed kreve økt fokus fra forebyggende avdeling.	<ul style="list-style-type: none"> • Festivaler og arrangementer som medfører en endret sårbarhet.
Statistikk fra BRIS §14 Kartlegging av risikoen for brann §15 Planlegging av det forebyggende arbeidet §20 Evaluering av det forebyggende arbeidet	Bidrar til å vise historiske data over branner i kommunen.	<ul style="list-style-type: none"> • Trekke inn de siste års statistikk fra BRIS (lokal brannstatistikk) • Hvor brenner det? • Hvor hyppig brenner det?
Informasjons- og motivasjonstiltak, opplæring §16 Gjennomføring av det forebyggende arbeidet §19 Andre tiltak mot brann	I det forebyggende arbeidet skal motivere til brannforebyggende arbeid. Videre skal det formidles kunnskap om hvordan branner starter og sprer seg, om personer i risikogrupper, om bygg og hvilke bygg som er utsatt og ikke minst hvordan ulike tiltak kan forhindre at branner oppstår og redusere konsekvensene ved hendelser.	<ul style="list-style-type: none"> • Hvilke informasjonstiltak gjennomfører brannvesenet og hvordan utføres det?
Samarbeid med andre kommunale etater/ avdelinger §14 Kartlegging av risikoen for brann §16 Gjennomføring av det forebyggende arbeidet §19 Andre tiltak mot brann	Flere av brannvesenets problemstillinger inkluderer andre kommunale enheter (byggesak, helse, VA osv.) Et tett samarbeid og god informasjonsflyt på internt i kommunen er nøkkelen til å lykkes.	<ul style="list-style-type: none"> • Avtaler/rutiner/prosedyrer som regulerer samarbeidet internt i kommunen • Er alt forankret på riktig nivå?

Sårbarhetsfaktor	Hvorfor	Hva som vurderes
Egen organisasjon §14 Kartlegging av risikoen for brann §15 Planlegging av det forebyggende arbeidet §16 Gjennomføring av det forebyggende arbeidet §17 Feiing og tilsyn med fyringsanlegg §18 Risikobasert tilsyn §19 Andre tiltak mot brann §20 Evaluering av det forebyggende arbeidet §21 Slokkevannsdekning §22 Kommunens dokumentasjon	Riktig kompetanse og utnyttelse av interne ressurser gjør arbeidet effektivt. Hva skal prioriteres?	<ul style="list-style-type: none"> • Samarbeidet mellom forebyggende og beredskap • Samarbeidet mellom brannforebyggerne og inspektører/ingeniører • Er det noe som mangler for å kunne løse oppdraget? (ressurser/utstyr/kompetanse)

3.2 Arbeidet med analysen

I perioden mai 2023 – april 2024 har GBI og Norconsult utarbeidet beredskapsanalyse og forebyggendeanalyse. Beredskapsanalyse og forebyggendeanalyse har blitt utarbeidet i parallelle prosesser.

Norconsult har bistått i gjennomføring av beredskapsanalysen og det er underveis gjennomført to arbeidsmøter. Norconsult har vært tilrettelegger for arbeidsmøtene og utarbeidet denne analyserapporten basert på de innspill og forhold som er kommet frem i arbeidsmøtene, samt arbeid internt hos GBI mellom arbeidsmøter.

Rapporten er sendt på høring i GBI før ferdigstilling.

4 Sårbarhetsvurdering

I denne delen av rapporten drøftes de ulike sårbarhetsfaktorenes betydning for forebyggende enhet sitt arbeid, herunder prioritering av oppgaver og fokus. Drøftingen er basert på arbeidsmøter mellom GBI og Norconsult samt tilgjengelig grunnlagsdokumentasjon.

Sårbarhetsvurderingen omfatter GBI sitt geografiske ansvarsområde, som er kommunene Kongsvinger, Grue og Eidskog. Til slutt er det gjort en oppsummerende og samlet vurdering av sårbarheten for det forebyggende arbeidet. Dette vil danne grunnlaget for de prioriteringer som må gjøres, og tiltak som identifiseres for det videre arbeidet for forebyggende i GBI.

4.1 Sårbarhetsvurdering Eidskog kommune

4.1.1 Bebyggelse

Eidskog kommune har vel 6000 innbyggere, pr. andre kvartal 2023 (SSB). Bebyggelsen er i hovedsak spredt bebyggelse over store områder. En god del eldre boliger, og med stor avstand mellom. Samtidig er det nylig etablert lavblokker med tre etasjer i kommunen. SSB har definert to tettsteder i kommunen; Skotterud og Magnor. Videre omtales områdene Matrand og Vestmarka som tettsted i kommunen, men tilfredsstillende ikke definisjonen til SSB.

Kommunale boliger forvaltes gjennom Eidskog boligstiftelse. GBI opplever at dette er og har vært utfordrende i forhold til hvordan de er driftet og det er en del uklare ansvarsforhold, ny ledelse har derimot tatt tak for å løse disse uklarhetene. Det er også flere større private aktører som eier en del av utleieboligene i kommunen. Det er innslag av utleieboliger hvor ildsted i leiligheten er fjernet, evt. er det bekreftet at de ikke benyttes. Brannvesenet opplever også at boliger bygges om og benyttes til hybler/ utleieleiligheter uten at dette søkes om. I kommunen er det også en del billige grensenære boliger som tiltrekker seg risikogrupper, både med hensyn til utleie og kjøp av bolig.

Generelt sett så har bevisstheten rundt brannsikring vært lav blant alle boligeierne i kommunen. Men en opplever at fokuset er i endring, etter at brannvesenet har gjennomført tilsyn, befaringer, opplæring og øvelser. Det er utarbeidet og godkjent en lokal forskrift² i alle tre kommuner, som gjør at tilsyn kan gjennomføres uavhengig om det er pipe/ildsted i objektet, tilsyn utføres ut fra risiko.

Når det gjelder landbruk oppgir SSB 22,5 % av befolkningen i kommunen bor på landbrukseiendom. Det er mye eldre landbruksbygg i kommunen. Ifølge SSB er det vel 2800 eneboliger og i 85 leiligheter i kommunen.

Det er også noe hyttebebyggelse i kommunen, men ingen som defineres som store hytteområder med konsentrert bebyggelse. Ifølge SSB er det vel 660 hytter i kommunen. I tillegg er det etablert to campingplasser, Montebello- og Morokulien camping, i nærheten av svenskegrensen.

Faktoren vurderes som moderat sårbar.

4.1.2 Spesielle aktiviteter og arrangementer

For Eidskogs del er det lite arrangementer/ festivaler i området, men GBI blir involvert når det er noe. Et stort arrangement som er i kommunen er Veterandagene, der det kan være opp mot 10.000 besøkende. Dersom bygg som ikke er beregnet for overnatting (eks. skoler, idrettshall) skal brukes til slik aktivitet, håndterer GBI søknadsbehandling i forkant og setter evt. krav til arrangør.

Videre følger GBI opp alt av serveringsbevilgninger og en får da fulgt opp de enkelte plassene. I det arbeidet gjennomføres det befaringer mm. dersom det er nye søkere som en ikke kjenner til.

² Forskrift om adgang til å føre tilsyn med bygninger, områder m.m., Kongsvinger kommune, Innlandet - <https://lovdata.no/dokument/LF/forskrift/2022-02-10-426>

GBI behandler og følger opp fyrverkerisøknader, her blir det gjennomført befarings på alle utsalgssteder. Lokal forskrift vedrørende bålrensning og søknad om dette følges også opp av GBI.

Faktoren vurderes som lite sårbar.

4.1.3 Samarbeid med andre kommunale enheter og eksterne aktører

GBI er deltaker i kommunalt beredskapsråd og det er oversendt avtale til kommunen knyttet til arbeid mot risikoutsatte grupper, samtidig som GBI er med i «boligsosial arbeidsgruppe». Øvelser og opplæring for skoler, barnehager, alle som arbeider inn mot risikoutsatte grupper, industri og andre virksomheter gjør at vi får ett nært forhold og god oversikt med å arbeide forebyggende. Denne informasjonen blir også benyttet inn mot tilsyn i virksomhetene. Ut over dette er det lite formelt samarbeid med andre kommunale tjenesteområder. Det bemerkes her at det er små forhold i eierkommunene slik at det er kort vei for at GBI får informasjon om forhold som oppstår.

Det er knyttet kontakt mot skoler (4. / 6.klasse) og barnehager. Alle i disse aldersgruppene får årlig opplæring i brannvern, dette vil være med på å skape gode holdninger og forhåpentligvis medføre færre branner i fremtiden. På den måten får GBI kontakt mot flere kommunale enheter.

Faktoren vurderes som lite til moderat sårbar.

4.2 Sårbarhetsvurdering Grue kommune

4.2.1 Bebyggelse

Grue kommune har vel 4500 innbyggere, pr. andre kvartal 2023 (SSB). Bebyggelsen er i hovedsak spredt rundt i små grender med spredt bebyggelse. Kirkenær er tettstedet i kommunen hvor det i hovedsak er lokalisert industrivirksomheter med boliger rundt. Industriområdet i sentrum består bl.a. av flere treindustribedrifter med stor brannenergi og tilhørende spredningsfare, spesielt utsatt er lagring av giftig/miljøfarlig trevirke i forbindelse med bioenergi. Her er finnes også kjøpesenter, sykehjem (delvis usprinklet), barnehage, skole og kommunens rådhus tett på industriområdet. På Finnskogen er Svullrya handelstettstedet hvor det bl.a. camping og Kro/Motell og mange eldre skogfinske bygninger, her skal det også bygges nytt museumsbygg for Norsk skogfinsk museum³.

Kommunen eier selv kommunale utleieboliger. Ingen eneboliger er utstyrt med sprinkler og flere av disse fremstår som dårlig vedlikeholdt. Dette er i tillegg eldre boligbebyggelse med dårlig sikkerhetsnivå, vurdert opp mot de som bor der. Kommunen har heller ingen boliger som er beregnet for de mest utsatte brukerne.

Generelt sett så har bevisstheten rundt brannsikring vært lav blant alle boligeierne i kommunen. Men en opplever at fokuset er i endring, etter at brannvesenet har gjennomført tilsyn, befarings, opplæring og øvelser. Det er utarbeidet og godkjent en lokal forskrift⁴ i alle tre kommuner, som gjør at tilsyn kan gjennomføres uavhengig om det er pipe/ildsted i objektet, tilsyn ut fra risiko.

Når det gjelder landbruk oppgir SSB at 25,3 % av befolkningen i kommunen bor på landbrukseiendom. Det er en del eldre landbruksbygg i kommunen. Ifølge SSB er det i overkant av 2500 eneboliger og i underkant av 40 leiligheter i kommunen.

Det er også noe hyttebebyggelse i kommunen, i hovedsak lokalisert på Finnskogen, men ingen som defineres som store hytteområder med konsentrert bebyggelse. Ifølge SSB er det vel 750 hytter i kommunen.

Faktoren vurderes som moderat sårbar til sårbar.

³ <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/dep/kud/pressemeldinger/2023/regjeringa-sikrar-aktivitet-i-heile-landet/regjeringas-forslag-til-omprioriteringar-i-kulturbudsjettet/id2976626/>

⁴ Forskrift om adgang til å føre tilsyn med bygninger, områder m.m., Kongsvinger kommune, Innlandet - <https://lovdata.no/dokument/LF/forskrift/2022-02-10-426>

4.2.2 Spesielle aktiviteter og arrangementer

Norges nest største fotballturnering arrangeres i Grue, GBI har vært noe involvert i arrangementet de siste årene, men må selv ta initiativ til det og vil fortsette med det. Erfaringen er at det lages gode planer, men at det er utfordringer med gjennomføring og oppfølging av planene. Dersom bygg som ikke beregnet for overnatting (eks. skoler, idrettshall) skal brukes til slik aktivitet, håndterer GBI søknadsbehandling i forkant og setter evt. krav til arrangør.

Videre følger GBI opp alt av serveringsbevilgninger og en får da fulgt opp de enkelte plassene. I dette arbeidet gjennomføres det befaringer mm. dersom det er nye søkere som en ikke kjenner til.

GBI behandler og følger opp fyrverkerisøknader, her blir det gjennomført befaring på alle utsalgssteder. Lokal forskrift vedrørende bålbrenning og søknad om dette følges også opp av GBI.

Faktoren vurderes som lite til moderat sårbar.

4.2.3 Samarbeid med andre kommunale enheter og eksterne aktører

GBI er deltaker i kommunalt beredskapsråd og det er inngått avtale med kommunen knyttet til arbeid mot risikoutsatte grupper, samtidig som GBI er med i «boligsosial arbeidsgruppe». Øvelser og opplæring for skoler, barnehager, alle som arbeider inn mot risikoutsatte grupper, Bufetat, industri og andre virksomheter gjør at vi får ett nært forhold og god oversikt med å arbeide forebyggende. Denne informasjonen blir også benyttet inn mot tilsyn i virksomhetene. Ut over dette er det lite formelt samarbeid med andre kommunale tjenesteområder. Samtidig er det små forhold i eierkommunene slik at det er kort vei for at GBI får informasjon om forhold som oppstår.

Det er knyttet kontakt mot skoler (4. / 6.klasse) og barnehager. Alle i disse aldersgruppene får årlig opplæring i brannvern, dette vil være med på å skape gode holdninger og forhåpentligvis medføre færre branner i fremtiden. På den måten får GBI kontakt mot flere kommunale enheter.

Videre har GBI en del kontakt med Mattilsynet, Statsforvalter og Kommunelegen (i forhold til risikoutsatte grupper og boevne.)

Faktoren vurderes som lite til moderat sårbar.

4.3 Sårbarhetsvurdering Kongsvinger kommune

4.3.1 Bebyggelse

Kongsvinger kommune har vel 18000 innbyggere, pr. tredje kvartal 2023 (SSB). SSB har registrert tre tettsteder i kommunen, Austmarka, ca. 220 innbyggere, Roverud ca. 770 innbyggere og Kongsvinger med ca. 12300 innbyggere. I kommunen er det bl.a. lokalisert fengsel, sykehus og flere sykehjem.

Kongsvinger har svært mange blokker, der det er ca. 60-70 stykker hvor brannvesenet er definert som rømningsvei 2. Totalt omfatter dette ca. 1350 boenheter i denne type blokker. Nederste etasjer i disse blokkene er følgelig ikke dekket av brannvesenet som rømningsvei 2.

Av disse blokkene er det flere som ikke har direktevarsling til 110-sentralen. Kun et fåtall av blokkene har røykventilasjon i trapperom og egnet oppstillingsplass for høyderedskap. Videre medfører innglassing av balkonger utfordringer knyttet til rømningsvei via brannvesenets høydemateriell, samt brann og røykspredning til flere leiligheter. Trappeheiser har tidligere blitt montert i trapperom, dette ble stoppet fordi rømningsvei da ble for smal. Det har blitt montert ordinær heis i enkelte blokker på utsiden av eksisterende fasade. Det er av DIBK ikke vurdert som vesentlig endring og dermed har det ikke blitt stilt krav om sprinkling av arealene. Heisene er montert på en slik måte at en ikke lenger rekker alle deler av blokkene med

høydemateriell fra en oppstillingsplass. Det må dermed på plass flere oppstillingsplasser. Etablering av heis gjør også at flere med dårligere helse kan bo i blokkene, altså flere som vil kunne ha behov for assistert rømning. GBI registrerer at de som bor i disse blokkene har en økende gjennomsnittsalder, der også helsesituasjonen blir dårligere. Når disse boligene ble bygget på 70-tallet var det boliger beregnet for barnefamilier – i dag er det mer eller mindre «eldreboliger».

GBI har et samarbeid med KOBBL, og mot styrene i de enkelte borrettslagene i forhold til ansvar, og gir råd om hva som bør gjøres opp mot varslingsanlegg, oppstillingsplasser mv. Så ser en at også for disse er økonomien utfordrende. Alle tiltak som må gjøres er med på å gi økt husleie for de som bor i blokkene. Det er også slik at det over tid har vært til dels dårlig vedlikehold av tak, avløp osv. Dermed konkurrerer slike behov opp mot økonomiske midler til brannverntiltak som f.eks. brannvarslingsanlegg. Det er innført en lokal forskrift⁵ som åpner for at en kan gå tilsyn i disse boligene og gjennom det kan en også gi pålegg om varsling dersom de ikke ser ansvaret selv. I tillegg til samarbeid med KOBBL om øvelser og info til borrettslag, er det også et startet opp et prosjekt som skal kartlegge p-kjellere. Dette gjennomføres sammen med den enkelte eier/styret hvor også beredskapsavdelingen i GBI er involvert.

Videre er det en del rekkehusområder fra typisk 70- og 80-tallet, det er også utleieobjekter i dette området. For noen av disse er det gjort brannsikringstiltak på loft, men det er fortsatt mye originalt igjen. I Kongsvinger er det også lokalisert tett trehusbebyggelse opp mot festningen, Øvrebyen, mye av dette er også fredet. Det er utarbeidet en egen brannsikringsplan for området Øvrebyen. Neste punkt i planen nå er etablering av tørrsprinklingsanlegg. Videre tiltak vil være forbedret søppelhåndtering og rydde opp i parkeringsforhold. Etablering av termisk overvåking er vurdert, men mye dødsener i området gjør det utfordrende. Det er tidligere etablert trådløse detektoranlegg. Det er utfordringer med dette anlegget på grunn av manglende vedlikehold som gjør at det oppstår en rekke feil og mangler på anlegget. Det er også en utfordring med ressurser i kommunen til å følge opp brannsikringsplanen og få utført tiltak. Det tar til tider lang tid før ting blir iverksatt. Videre opplever GBI en misoppfatning blant de som bor i området om at det er GBI som er ansvarlig for brannsikringsanlegg og andre tiltak. Bakgrunnen for dette er nok at GBI er tungt involvert i brannsikringsgruppen mv.

Brannforebyggerne har i det siste hatt fokus på å komme inn i utleieboliger i Øvrebyen. Under disse tilsynene er det avdekket en god del avvik og tilstanden var verre enn det en hadde sett for seg. Det vil i det videre være et fokus på at eier følger opp kravene og avvikene. Disse objektene må brannforebyggerne sette i kategori for årlig oppfølging.

Kongsvinger boligstiftelse eier alle kommunale leiligheter hvor Kongsvinger kommune har tildelingsrett vedrørende beboere. GBI vurderer at stiftelsen har jobbet godt med vedlikehold av de kommunale boligene. En del boliger som brukes av risikoutsatte grupper er ettersprinklet, men man erfarer ofte at boligen ikke er tilpasset beboeren som får den tildelt. Samtidig ser en utfordringer med hjemmeboende eldre og andre med lav boevne som kommunen følger opp. Det er utfordrende å få på plass nødvendige brannsikringstiltak da det er behov for økonomiske rammer til den type tiltak. Utfordringen knyttet til nødvendige brannsikringstiltak gjelder ikke bare kommunale boliger, men også private boliger. Brannvesenet ser spesielt at det er utfordrende der det er boliger som ikke er i borrettslag.

Når det gjelder landbruk så oppgir SSB at bare 10,4 % av befolkningen i kommunen bor på landbrukseiendom, som er lavest av de tre eierkommunene. Det er mye eldre landbruksbygg i kommunen. Ifølge SSB er det i overkant av 5000 eneboliger og i overkant av 1800 leiligheter i kommunen.

Det er også noe hyttebebyggelse i kommunen, men ingen som defineres som store hytteområder med konsentrert bebyggelse. Ifølge SSB er det i underkant av 1000 hytter i kommunen. GBI har noen flere hytter i eget register, bakgrunnen for dette er at de kommer over forhold som ikke er omsøkt og dermed ikke fanget opp i noen offentlige registre. Det er to mindre campingplasser i kommunen, Sigernessjøen- og Dragonmoen camping.

⁵ Forskrift om adgang til å føre tilsyn med bygninger, områder m.m., Kongsvinger kommune, Innlandet - <https://lovdata.no/dokument/LF/forskrift/2022-02-10-426>

Faktoren vurderes som sårbar, spesielt med tanke på antall boenheter hvor brannvesenet er rømningsvei 2.

4.3.2 Spesielle aktiviteter og arrangementer

Det er enkelte arrangementer/ festivaler i området av mindre karakter, men GBI blir involvert når det er noe. Dersom bygg som ikke er beregnet for overnatting (eks. skoler, idrettshall) skal brukes til slik aktivitet, håndterer GBI søknadsbehandling i forkant og setter evt. krav til arrangør.

Videre følger GBI opp alt av serveringsbevilgninger og en får da fulgt opp de enkelte plassene. I det arbeidet gjennomføres det befaringer mm. dersom det er nye søkere som en ikke kjenner til.

GBI behandler og følger opp fyrverkerisøknader, her blir det gjennomført befaring på alle utsalgssteder. Lokal forskrift vedrørende bålbrekking og søknad om dette følges også opp av GBI.

Faktoren vurderes som lite sårbar.

4.3.3 Samarbeid med andre kommunale enheter og eksterne aktører

Det er etablert en brannsikringsgruppe for Øvrebyen, hvor GBI er sentrale. Dessverre har det vært litt lite aktivitet de siste årene i gruppen, men opplever nå at aktiviteten er på vei opp igjen. Denne gruppen har vært viktig for å få inn nødvendige tiltak i dette sårbare området.

GBI er videre deltaker i kommunalt beredskapsråd og det er inngått avtale med kommunen knyttet til arbeid mot risikoutsatte grupper (rus, psykiatri, nav, flyktninger, helse). Samtidig som GBI er med i «boligsosial arbeidsgruppe». Øvelser og opplæring for skoler, barnehager, alle som arbeider inn mot risikoutsatte grupper, industri og andre virksomheter gjør at vi får ett nært forhold og god oversikt med å arbeide forebyggende. Denne informasjonen blir også benyttet inn mot tilsyn i virksomhetene. Ut over dette er det lite formelt samarbeid med andre kommunale tjenesteområder. Samtidig er det små forhold i eierkommunene slik at det er kort vei for at GBI får informasjon om forhold som oppstår.

Det er knyttet kontakt mot skoler (4. / 6.klasse) og barnehager. Alle i disse aldersgruppene får årlig opplæring i brannvern, dette vil være med på å skape gode holdninger og forhåpentligvis medføre færre branner i fremtiden. På den måten får GBI kontakt mot flere kommunale enheter.

Videre har GBI en del kontakt med Mattilsynet, Statsforvalter og kommunelegen (i forhold til risikoutsatte grupper og boevne). Det er også jevnlig møter med de andre HMS-etatene. Forebyggende avdeling har også en ressurs som inngår i brannetterforskningsgruppen som ledes av politiet. I tillegg til politiet inngår også lokalt el-tilsyn i gruppen. Dette gjør at GBI får god innsikt og kompetansebygging knyttet til brannårsaker som kan være nyttig inn i det forebyggende arbeidet.

GBI har møter og samarbeid mot GIVAS (utbygging vann og avløp) som dekker Grue og Kongsvinger, det skal også forsøkes å få til et bedre samarbeid mot det private vannverket i Eidskog, Kroksjøen vannverk.

Når det gjelder forebyggende opplæring så gjøres dette mot eldreforeninger i kommunen og tilnærmet alle som tar kontakt får bistand til opplæring og øvelser. GBI forsøker da å samle grupper og unngår derfor å gjennomføre det enkeltvis på det enkelte objektet. Totalt gjennomførte GBI i 2022 opplæring for ca. 2600 stykker. Tallet for 2023 er i overkant av 2200.

GBI har ansvar for klargjøring og oppkobling av nøkkelbokser på vegne av 110-sentralen. For dette arbeidet får GBI økonomisk overføring fra 110-sentralen.

Faktoren vurderes som moderat sårbar.

4.4 Sårbarhetsfaktorer vurdert felles for GBI

4.4.1 Feiing og tilsyn med fyringsanlegg

Det er vurdert å være store likheter mellom kommunene når det gjelder denne faktoren, det gjelder spesielt mellom Eidskog og Grue. Først og fremst bør det nevnes en felles HMS-utfordring som peker seg særskilt ut for de to nevnte kommunene. Det er boliger i kommunene der brannforebyggeren ikke bør reise alene på tilsyn/ feiing.

Feieravdelingen i GBI har tidligere hatt en kultur og praksis der antall objekter besøkt har vært viktigst og ikke nødvendigvis følge opp sakene som har vært på en god måte eller fullt ut. Det må bemerkes at det historisk har vært slik i en rekke brannvesen i Norge.

I følge GBI er det registrert 12665 private boliger og 2482 fritidsboliger (alt er nok ikke registrert) i de tre eierkommunene. Av varslede tilsyn viser statistikk fra 2022 at en ikke får tilgang til 32 % av de en varsler, for feiing er det ca. 26 % av varslede feiinger en ikke fikk gjennomført. Tallene for 2023 viser en liten nedgang i ikke gjennomførte tilsyn, hvor 30,5 % ikke er blitt gjennomført. Ca. 27 % av varslede feiinger ble ikke gjennomført. Det har også vært praksis at der brannvesenet ikke får tilgang så har disse i liten grad blitt fulgt opp i etterkant. Kongsvinger har fortsatt over 4000 piper som skal feies årlig, vel 2500 hvert andre år. Det er under 100 stykker som er definert til å ha behov for feiing bare hvert fjerde år. GBI har ikke gjort nye vurderinger av alle pipeløp i Kongsvinger. Det jobbes for å etablere mål om at boligeiere har besøk av brannforebyggeren i løpet av en periode på 2-4 år.

En del boliger har de siste årene også fått gassanlegg. Disse er ikke registrert og ikke fulgt opp av GBI. Historisk er ikke dette sett på som et ansvarsområde for feieravdelingen. Historisk har det vært gjort tilsyn/ feiing når det var egne fyringsanlegg. Store gardsbygg har flisfyringsanlegg fortsatt, og disse ligger inne som objekter. Her er praksis at feiing blir utført når eier tar kontakt. Det feies da fra bakkenivå, brannforebyggerne går ikke opp i pipe på disse objektene.

GBI har lite data på fritidsboliger, i 2022 ble det kun gått 34 tilsyn på disse. Det er økt tilsyn i fritidsboliger i 2023, der det ble varslet tilsyn med totalt 250 fritidsboliger. Av disse ble det gjennomført 163 tilsyn. Dette skyldes blant annet at en kom sent i gang på fritidsboliger lokalisert i Kongsvinger kommune. Erfaringen er at feiing og tilsyn må gjøres på sommerhalvåret (mye sommerhytter). Denne aktiviteten kommer da i samme periode som en kan utføre feiing på boliger (ikke glatt på tak). Noe som gjør at tilsyn på boliger må gjøres gjennom vinterhalvåret. For fritidsbolig må en forsøke å gjennomføre tilsyn og feiing samtidig. Siden GBI mangler historiske data på fritidsboliger har dette blitt startet tilnærmet på nytt og det registreres nå objekter inn i Komtek. Merknader og andre opplysninger fra det gamle Komtek-systemet er ikke blitt overført ved overgang til nytt system, noe som gir litt utfordringer.

Når det gjelder fagverktøyet som benytte har GBI ikke kommet rundt og fått kartlagt og registrert alle objekter i de tre kommunene inn i systemet. Hyppighet blir vurdert på bakgrunn av notater som den enkelte brannforebygger gjør seg under feiing/ tilsyn. Foreløpig er ikke risikovurderingsmodulen i systemet tatt i bruk, den er heller ikke kjøpt inn pr. dags dato så en evt. innføring har en kostnad.

Det er i de tre eierkommunene etablert en lokal forskrift⁶ som gjør at GBI kan føre tilsyn i bolig uten ildsted, blokkleiligheter og utleieleiligheter i Øvrebyen. Så langt er forskriften i hovedsak benyttet inn mot bekymringsmeldinger og oppfølging av slike, men i 2023 har det vært særskilt aktivitet mot Øvrebyen, i henhold til lokal forskrift.

⁶ Forskrift om adgang til å føre tilsyn med bygninger, områder m.m., Kongsvinger kommune, Innlandet - <https://lovdata.no/dokument/LF/forskrift/2022-02-10-426>

Det er noen utfordringer med dagens bemanning i feieravdelingen. Dette knytter seg noe til sykefravær og helsemessige begrensninger knyttet til arbeid i høyde. GBI har heller ikke oppbemannet med brannforebygere når fritidsboliger kom inn i ansvarsporteføljen.

Faktoren vurderes sårbar.

4.4.2 Risikoutsatte grupper

Risikoutsatte grupper har personer som er mer utsatt enn andre for å omkomme i brann. De fleste som omkommer i brann, tilhører en risikoutsatt gruppe og ca. 80-90 % omkommer i egen bolig.⁷ Personer i risikoutsatte grupper kjennetegnes ved at de har generelt en lavere boevne på grunn av nedsatt funksjonsevne, nedsatt kognitiv evne (rus, psykiatri, demens) og kultur. Andelen eldre hjemmeboende er økende, og det er et vedtatt mål at eldre skal bo hjemme så lenge som mulig. Andelen i risikoutsatte grupper i kommunene er dynamisk og er dermed vanskelig å ha oversikt over. Boevnen til eldre kan raskt endres. Utredningen Trygg hjemme (NOU 2012:4) satte fokus på brannsikkerhet for utsatte grupper. Forskrift om brannforebygging er tydelig på at kommunene skal kartlegge utsatte grupper i kommunen som har en særlig risiko for å omkomme eller bli skadet av brann.

SSBs rapport «Fremtidens eldre i by og bygd»⁸ viser til at det er store geografiske forskjeller i antall eldre. De fleste eldre bor i store kommuner (med over 20.000 innbyggere), men andelen eldre er størst i de minste kommunene. Dette medfører ofte et høyt press på omsorgstjenesten i små kommuner. Rapporten peker videre på at det finnes indikasjoner på at fremtidens eldre vil bli mer ressurssterke på grunn av økt andel eldre med høy utdanning. Dette vil være ujevnt fordelt mellom kommunene. Ifølge rapporten ser det ut til at eldre nå ikke har færre sykdommer enn tidligere, men at de eldre klarer seg bedre med disse sykdommene på grunn av faktorer som medisinsk behandling, bedre fysiske omgivelser og velferdsteknologi.

GBI har jobbet mot risikoutsatte grupper og Trygg hjemme-arbeid siden dette kom for fullt tilbake i 2016. Herunder er det jobbet mye med å få på plass ansvarsforhold i kommunene. Det er nå inngått avtaler med alle kommunene, en kommune har ikke signert avtalen, men den ligger til godkjenning. Disse avtalene peker på hvem i kommunen som har ansvar for å følge opp den enkelte bruker. Eksempelvis har Kongsvinger en koordinator i kommunen som henter inn de ulike enhetene som må kobles på. Brannvesenet melder inn bekymringsmeldinger til koordinator enten gjennom observasjoner når beredskapsavdelingen har vært ute på en alarm eller hendelser eller det kommer inn bekymringsmelding via branntips. Koordinator henter inn de ulike ressursene for å se på aktuelle tiltak, dette kan også gå så langt at det gjøres vurderinger helt ut til å se på egnet bolig til brukeren.

GBI står for opplæring av ansatte som jobber med risikoutsatte grupper på bestilling fra enhetene. GBI stiller seg til rådighet for koordinator i forhold til befaringer, vurdering av brannsikkerhetstiltak mv. Alle som har kommunal hjelp skal risikovurderes en gang i året og inngå i vurderingen av den enkelte brukeren. GBI har utarbeidet sjekklister som brukes til vurderingen. Dette brukes bl.a. til å vurdere hvilke boliger de kan tildeles. Det er ingen tvil om at ordningen fungert best i Kongsvinger, men den gjelder i alle tre eierkommunene. Alle brannforebyggerne i GBI har fått samme opplæring som ansatte innen helse og omsorg for å kunne fange opp tilfeller som har behov for bistand og som oppdages under tilsyn eller feiing. Dette meldes evt. videre til kommunene. En utfordring i dennes sammenheng er små bygder hvor alle kjenner alle, og dermed melde fra om forhold.

GBI opplever stor forskjell mellom kommunene når det gjelder hvordan dette arbeidet følges opp og hvilke ressurser de har til å sette i verk tiltak. En stor utfordring i forhold til eldre hjemmeboende er at tiltak koster penger, penger som de eldre selv ikke ønsker å benytte på den type tiltak eller en motstand om at påtvungne tiltak skal gjennomføres i egen bolig. Her kommer også hjelpemiddelsentralen inn i arbeidet ved

⁷ [brannsikkerhet for risikoutsatte grupper.pdf \(dsb.no\)](#)

⁸ [Framtidens eldre i bygd og by - SSB](#)

at de deler ut komfyrvakt dersom en er utredet for demens, eller brannvarsler med lys/vibrasjon for personer med nedsatt hørsel. Det er utfordrende å få på plass andre nødvendige og ofte mer kostbare brannsikringstiltak da det er behov for økonomiske rammer til den type tiltak. Dette kan f.eks. være ettersprinkling, mobile slukkeanlegg mv.

Utleiemarkedet i alle kommunene er under høyt press pga. økende tilstrømning av flyktninger, samt et økende behov for boliger som blir formidlet av fellesskapet, dette medfører at det blir et større antall leiligheter/boliger med stadig dårligere kvalitet på utleiemarkedet. Stadig flere av denne type boliger ligger ikke i sentrumsnære områder og medfører dermed lang innsatstid for brannvesenet.

Samtidig ser en at NAV-garanti ved utleie er med på å gi useriøse utleieryttere et marked. Det gis en økonomisk garanti for utleie, uten å stille krav til kvaliteten på hva som leies. Dette gjelder for alle kommunene. Det er noe på gang i Kongsvinger der NAV ser på oppfølging og krav til utleier, der også GBI har sagt seg villige til å være med på befaring på aktuelle objekter. Ansatte ved NAV og kommunale enheter har også vært med i brannsikringsopplæringen som er gitt i forbindelse med risikoutsatte grupper, og det er viktig at NAV og kommunale enheter tar denne opplæringen med seg inn når de vurderer tildeling av boliger. GBI opplever også at mange av brukerne har liten oppfølging i egen bolig dette gjelder spesielt de som ikke har tjenester fra kommunen. En annen gruppe er de som har tjenester hvor møter mv. foregår utenfor hjemmet, og det er ingen som besøker disse gruppene hjemme. Da kan også de nødvendige vurderingene være vanskelig å få gjort.

Faktoren vurderes som lite til moderat sårbar.

4.4.3 Særskilte brannobjekter

GBI har registrert +/- 160 særskilte brannobjekter. Det er påstartet et arbeid med kartlegging og vurdering vedrørende tilsynsintervall på de enkelte objekter. Tilsynsavdelingen er ikke kommet rundt på alle objektene enda. Gjennom kartleggingen kommer objektet ut med en score som er med på å sette tilsynsfrekvens. GBI benytter samme type skjema som også brukes i Øvre Romerike brannvesen. I kartleggingsskjemaet er det kun organisatoriske forhold som påvirker objektets score, tilstander i bygget, sprinklet mv. noteres men påvirker ikke scoren. Det gjennomføres ca. 40 tilsyn i året, men for 2023 var det planlagt 63 tilsyn. Målsetningen er at GBI skal være gjennom alle særskilte brannobjektet i løpet av en 4 års periode. Utover kartleggingsskjemaet for objektene benyttes også Komtek sin § 13 modul, tilsyn og all rapportering går gjennom denne.

Avvik følges opp gjennom at det sendes inn handlingsplan for å lukke avvik. Tilsyn starter med foregående tilsynsrapport og kontroll om tidligere avvik er lukket. De siste årene har GBI endret noe praksis i samsvar med gjeldende forskrifter. For objekter hvor en opplever at byggene og forholdene er bra har en valgt å heller kjøre opplæring og øvelser for de ansatte. GBI vurderer hele tiden om hva som gir best effekt med hensyn til tilsyn, opplæring mv.

Når det gjelder kommunale særskilte brannobjekter er det stor forskjell på eierkommunene og hvordan de følger opp tiltak og pålegg fra GBI. Utfordrende kommuneøkonomi er avgjørende i forhold til midler som benyttes til vedlikehold.

Når det gjelder særskilte brannobjekt er det i eierkommunene til GBI både sykehjem og sykehus som kun er delvis sprinklet. Ved en eventuell hendelse vil dette kunne by på store utfordringer når bemanningen på disse bygningene ikke er økt i takt med økt risiko. Noen av disse objektene har i tillegg lang kjøretid.

Faktoren vurderes som moderat sårbar.

4.4.4 Farlig stoff

Brann- og redningsvesenet skal som tilsynsmyndighet følge opp at bestemmelser i brann- og eksplosjonsvernloven § 23 blir overholdt. I 2023 publiserte DSB en ny temaveileder for tilsyn med farlig stoff.⁹ I henhold til Forskrift om håndtering av farlig stoff skal alle som oppbevarer farlige stoffer over visse mengder melde dette inn til DSB, hvor DSB registrerer disse i FAST-registeret. GBI deltar på DSBs tilsynsaksjon mot farlig stoff, dette utgjør om lag 30 tilsyn for GBIs ansvarsområde. Ansvarsområdet farlig stoff vurderes som utfordrende kompetansemessig. Opplysninger knyttet til farlig stoff må hentes ut fra DSB Fast eller byggesak, krever kontinuerlig oppfølging.

Farlig stoff er også gjenstand for vurdering knyttet til de ordinære § 13 tilsynene. Dette gjelder i hovedsak gassanlegg, men det er også noen mindre ammoniakkanlegg. GBI opplyser at det generelt sett er begrenset med farlig stoff i virksomheter lokalisert i de tre kommunene.

Når det gjelder gassanlegg har GBI liten teknisk kompetanse knyttet til de enkelte anleggene. Det kontrolleres dokumentasjon og sjekkes om det er gjennomført akkrediterte kontroller av anlegget, internkontroll og at beredskapsplanverk/varslingsprosedyrer foreligger. GBI opplever noen utfordringer med byggesaksbehandling og utsteding av ferdigattest på slike anlegg. Det må foreligge en akkreditert ferdigkontroll før ferdigattest gis, men en ser at dette ikke alltid blir fulgt opp fra byggesak sin side. GBI får også bekymringsmeldinger fra selskaper som gjør akkreditert uavhengig kontroll. GBI må da følge opp virksomheten slik at avdekkede avvik blir lukket, og kan også gi forbud mot bruk.

Videre er det en høy andel tungtransport med farlig stoff gjennom GBI sin region, med Rv. 2 og grenseovergangen ved Magnor. I tillegg er det en rekke andre grenseoverganger mot Sverige i alle tre eierkommunene. Ved grenseovergangen ved Magnor transporteres det også større mengder farlig gods. Det er ingen brannvesen i Norge i dag, som fører tilsyn med denne type transport. I brann- og eksplosjonsvernloven er derimot følgende omtalt i § 11 brannvesenets plikter bokstav c: *gjennomføre ulykkesforebyggende oppgaver i forbindelse med håndtering av farlig stoff og ved transport av farlig gods på veg og jernbane*. Hva som ligger i denne plikten og hva myndighetene tenker rundt det er for øvrig meget uklart.

Faktoren vurderes som moderat sårbar.

4.4.5 Slokkevannsdekning

GBI har tett kontakt med kommunene på dette temaet, og det har vært et spesielt fokus på dette de siste årene. Blant annet er det utfordringer med høyere liggende områder i Kongsvinger sentrum. GBI har derfor arbeidet i flere omganger mot kommunen på dette området for å få til tilstrekkelig trykkforsterkere mv. Arbeidet har også vært rettet inn mot GIVAS. Her opplever en også at det planlegges nye byggefelt i områder med dårlig kapasitet/ trykk. Utbedringer må tas etappevis og krever store investeringer i gammelt nett.

Når det gjelder Eidskog er det også her utfordringer med tilstrekkelig slokkevannsforsyning både i tettbygd strøk og utenfor. Her er det også lang avstand for å kunne fylle en tankbil etter at den er tømt ved en hendelse. GBI har derfor dialog med det private vannverk i Eidskog og bedt om at det merkes av hvor en kan finne vann. Her er det også utfordringer knyttet til større bygg, industriområder mv. som er uten slokkevann. Dette er forhold som tas opp med kommunen.

I Grue har GIVAS vannforsyningen i kommunen. Utfordringen i sentrumsnære strøk (Kirkenær) er knyttet til høy grunnvannstand, noe som medfører at kummer for uttak av brannvann står fulle med vann året rundt. Som følge av dette må det i disse områdene benyttes hydranter. Utenfor tettbygde strøk, bl.a. Finnskogen, er det blitt høyere aktivitet de senere år med utbygging. GBI har vært i møte knyttet til planene for nytt «Skogfinsk Museum». Her må det etableres lokale løsninger med basseng og pumper for å få tilgang på

⁹ [Veileder for tilsyn med farlig stoff - Versjon 2 – januar 2023 | Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap \(dsb.no\)](#)

slokkevann. Utover dette er det ikke slokkevann i dette området. I forhold til Finnskogen er Kirkenær sentrum det nærmeste området, med 40-45 min. kjørevei en vei for å etterfylle tankbil. Sommerstid kan en ta vann fra vann og tjern i området.

Kommunene burde sammen med vannverkene og GBI utarbeide en lokal VA-norm som kan benyttes ved utbygging i nye områder og/eller områder med mangelfull vannforsyning. GBI opplever at bevisstgjøring av dette problemet som er en utfordring i alle kommunene.

Faktoren vurderes som moderat sårbar.

4.4.6 Plan-/ byggesak

GBI er avhengig av at plan- og bygningsloven følges både med tanke på planverk og byggesaksbehandling. GBI er ofte første tilsynsmyndighet i forbindelse med ny bebyggelse og ser i mange tilfeller store mangler vedrørende utførelse i forhold til dokumentasjon. Dette ble tidligere tatt tak i ved bygningskontroller mens aktørene i dag i stor grad utfører dette selv da byggesak bare utfører dokumenttilsyn. For Grue og Eidskog sin del er det få ansatte innenfor plan- og byggesaksavdelingen. Dette er i tillegg ressurser som også dekker andre fagfelt i kommunen, noe som er med på å gi utfordringer i forhold til å klare å holde seg oppdatert. Videre har det tidligere vært et greit samarbeid med Kongsvinger, men en opplever at det er blitt dårligere de senere år. Enkelte ganger blir GBI invitert med i forhåndskonferanser, og en opplever også at branntekniske rådgivere tar kontakt etter oppfordring fra byggesaksavdelingene.

For Kongsvingers del får GBI oversendt nye reguleringsplaner til uttalelse, spesielt i forhold til vannforsyning for slokkevann, men det er usikkert om alt oversendes. I Grue og Eidskog opplever GBI å sjeldent å bli involvert i bygge- eller plansaker. Det er forsøkt flere ganger å gå opp linjene i forhold til å få ting til uttalelse. Men dette er svært personavhengig, også på ledelsesnivå, og GBI opplever dette som svært utfordrende å få til. For alle tre kommuner tar branntekniske rådgivere kontakt for å få råd og veiledning.

Det er laget en egen lokal veiledning som benyttes overfor branntekniske rådgivere, denne blir revidert ved behov. Det har vært en endring i praksis fra kommunene der de overlater prosjekterende /utbyggere å ta direkte kontakt med GBI. Dette oppleves som bedre fra GBI sin side da en får snakket direkte med de som er ansvarlige.

Faktoren vurderes som sårbar.

4.4.7 Statistikk fra BRIS

GBI bruker statistikk noe i sitt arbeid, ikke nødvendigvis lokal statistikk, men mer på nasjonalt nivå. GBI benytter også andre utredningsrapporter fra hendelser mv, og er aktiv i ulike fora og henter inn informasjon om nye forhold (eks. lading av elbiler mv.) Videre brukes rapporter fra RISE aktivt, spesielt i arbeidet med risikoutsatte grupper, opplæring i virksomheter, tilsyn i § 13 bygg, og også ved brann-etterforskning i eierkommunene, Sør-Odal og Nord-Odal. Ny kunnskap som kommer gjennom dette arbeidet brukes aktivt inn i det forebyggende arbeidet. Det gjennomføres et større antall brannetterforskning i GBI's ansvarsområde.

Faktoren vurderes som moderat sårbar, arbeidet med statistikk kan være noe mer strukturert.

4.4.8 Informasjonstiltak og opplæring

GBI gjør en rekke aktiviteter knyttet til informasjon og opplæring både mot barn og under og eldre. I tillegg gjennomfører brannvesenet flere opplæringstiltak og øvelser både for kommunalt ansatte og private virksomheter.

Arbeidet mot barn og unge gjennomføres undervisning på enkelte trinn i skolen og besøk i barnehager. GBI er i tillegg et Bjørnis brannvesen. I denne settingen er det også på sin plass å omtale en ny studie som ble publisert i januar 2024 knyttet til Bjørnis Prosjektet. Fire Research and Innovation Centre (FRIC) har

gjennomført en studie av effekten av Bjørnis på brannsikkerheten i norske husstander. Utklippet under oppsummerer de viktigste funnene fra undersøkelsen og viser at Bjørnis har effekt.

FIRE
RESEARCH &
INNOVATION
CENTRE

Oppsummering del 2

Studien viser at:

- Både barn og voksne har lært mye om brannsikkerhet av Bjørnis, og kunnskapen har kommet til nytte for de omkring barnet
- Bjørnis-effekten: Når vi møter Bjørnis på flere arenaer, forbedrer vi flere ting med brannsikkerheten hjemme
- Mange norske husstander med barn har fått forbedret brannsikkerhet på grunn av noe de har lært fra Bjørnis
 - Hver husstand blant de spurte har utført gjennomsnittlig 4,1 tiltak: flest har snakket om brannsikkerhet, blitt kjent med nødnummeret og sjekket røykvarsler
 - Blant 1193 husstander med barn er det utført over 5000 tiltak
 - Det vil si svært mange tiltak utført i hele Norge for å bedre brannsikkerheten i hjemmet på grunn av Bjørnis
- Brannsikkerheten har til en viss grad blitt forbedret også utenfor barnets husstand
 - En av fem av de spurte har gjort tiltak hjemme hos besteforeldre eller andre utenfor husstanden
 - Bjørnis som forebyggende tiltak kan altså fungere også for personer med risikofaktorer (eldre med nedsatte kognitive eller fysiske evner)

Figur 4-1 - Utklipp av resultater fra studie av effekten av Bjørnis på brannsikkerheten i norske husstander, kilde: Fire Research and Innovation Centre

Arbeidet med opplæring av både yngre, elder og virksomheter vurderes samlet sett som et svært viktig og nyttig fra GBI sin side. Samtidig ser brannvesenet god nytte av å gjennomføre opplæring og øvelser for ulike virksomheter for å øke kunnskapen hos de ansatte.

Faktoren informasjonstiltak og opplæring vurderes som lite sårbar.

4.4.9 Egen organisasjon

Organisasjonsplanen for forebyggende avdeling i GBI er forholdsvis ny. Det er en ny rolle for leder forebyggende og formann boligseksjon, da tidligere feieravdeling er slått sammen med forebyggende avdeling. Det er et bedre samarbeid i dag enn hva det har vært historisk, men vil kunne bli bedre når en får satt organisasjonen noe mer og få samarbeidet inn i mer ordnede former fremover. Det vurderes også at ny brannstasjon vil bidra til å bedre dette samarbeidet.

Det er en underbemanning av brannforebyggere i GBI. Brannforebyggerne er ikke oppbemannet i forhold til tilleggsoppgaver/ oppgaver som er kommet de senere år. Dette er oppgaver knyttet til fritidsboliger (tilsyn og feiing), større fokus på dokumentasjon og oppfølging av tiltak mv. Det er utfordrende å rekruttere kvalifisert personell til området feiing og tilsyn. Det vil derfor i tiden som kommer være viktig å til enhver tid ha lærlinger i brannforebyggerfaget slik at naturlig avgang i eget brannvesen blir erstattet av kvalifisert personell.

Videre er GBI også marginalt bemannet med inspektører. Dette med bakgrunn i at fire ansatte også går overordnet vakt (2 stk.) og deltidsvakt (2 stk.), noe som spiser av tiden til forebyggende arbeid. Således kan det konkluderes med at GBI er underbemannet da en prosentandel av arbeidstiden går bort til annet arbeid enn det forebyggende. Samtidig vurderes ikke dette bare som negativt. Det gir god læring å være med i beredskapsavdelingen, når man ved en hendelse vil se hvordan denne håndteres av virksomheten, samt

hvordan bygningers branntekniske installasjoner fungerer. All denne lærdommen tas med inn i det forebyggende arbeidet. Dette gjør at en i det forebyggende arbeidet kan endre litt fokus ved neste besøk, ut fra behov hos den enkelte virksomhet, f.eks. endre fra tilsyn til øvelse.

Alle ansatte i forebyggende avdeling har full utdanning og de kursene de skal ha. Avdelingen jobber etter en årsplan. Årsplanen inneholder tilsyn som skal gjennomføres, faste aktiviteter som arbeid mot barnehager, 4. klasse og 6. klasse, nasjonale informasjonskampanjer og Bjørnis-aktiviteter. Samtidig har avdelingen en levende hverdag hvor det dukker opp oppgaver som ikke er planlagt. Dette gjør at det hele tiden gjøres vurderinger på hva en må gjøre og kan skyve på for å omprioritere tiden. En del av hverdagen er også kursvirksomhet. GBI gjennomfører brannvernlederkurs og kurs i varme arbeider (må utdanne egen instruktør). Dette gir GBI en økonomisk inntekt, samtidig ~~er~~tar dette også noe tid.

GBI benytter i dag Komtek §13 modul for tilsyn og all rapportering går gjennom denne, samtidig blir kravene til dokumentasjon og juridiske vurderinger stadig sterkere i dette arbeidet. Det gjør at det er et behov for tilgang på noe mer juridisk kompetanse i arbeidet. Enten gjennom egen organisasjon eller tilgang på ressurser hos eierkommunene. Forebyggende avdeling følger også opp lokal forskrift om bålbrekking. Ansvarer begrenser seg følgelig til å følge opp brannsikkerhetsmomentet og ikke miljøoppfølging. Dette er et kommunalt ansvar og ligger til miljøavdelingen i kommunene å følge opp. Så her er en også inne på dette med juridisk kompetanse i forhold til det ansvaret en har i det daglige arbeidet.

Samlet sett har GBI en liten administrasjon i brannvesenet. Det medfører lite tid til faglig oppfølging av mannskaper. At GBI har få administrative ressurser gjør også at en ikke i stor nok grad får fulgt opp og prioritert arbeid med revisjoner, oppfølging og utarbeidelse av instruksjoner, prosedyrer og oppfølging av IK-system. Det har heller ikke vært funnet tid til/ prioritert arbeid med å etablere en overordnet systematikk knyttet til dette området.

Økonomiske begrensninger i GBIs budsjetter gir utfordringer i forhold til deltakelse på konferanser/ kurs og en må prioritere i forhold til hva en drar på. Det prioriteres å sende en ressurs på Forebyggende forum. Dette vurderes som viktig for å hente inspirasjon og følge med på hva som skjer innenfor fagområdet. Det er viktig at brannforebyggerne er frempå og følger med på samfunnsutviklingen. Det vurderes at er behov for en proaktiv tilnærming slik at brannvesenet ikke henger etter utviklingen i samfunnet. Det er også en utfordring at det går ut over produksjon og andre oppgaver når folk blir borte på grunn av kurs. Her kan det i større grad sees på samarbeidmuligheter mellom forebyggende avdeling og beredskapsavdelingen, der en kan dra noe større nytte i det forebyggende arbeidet fra den kasernerte styrken. Det må her nevnes at det de siste årene er blitt et bedre samarbeid mellom beredskap og forebyggende. Forebyggende tar med beredskap ut på øvelser på objekter. Det gir læring både for beredskap og forebyggende. Og en har mulighet for å følge opp objektene og viktige momenter til objektplanene. Ny moderne brannstasjon i Kongsvinger vil kunne være med på å styrke dette samarbeidet ytterligere.

Faktoren vurderes som sårbar.

5 Samlet sårbarhetsbilde og tiltaksvurdering for forebyggende avdeling

5.1 Samlet sårbarhetsbilde for Glåmdal brannvesen IKS

I sårbarhetsvurderingen i kapittel 4 er det gjort en vurdering av status i den enkelte kommune i forhold til identifiserte sårbarhetsfaktorer. I tillegg er det gjort vurdering av faktorer som omfatter egen organisasjon. I dette kapittelet oppsummeres de enkelte vurderingene som er utført, og det settes sammen til et helhetlig og samlet sårbarhetsbilde for GBI. Hovedinntrykket er at det er tydelige forskjeller mellom kommunene, noe som ikke er helt uventet gitt det geografiske dekningsområdet med ulik kommunestørrelse, demografi og næringsvirksomhet.

GBI har som andre brannvesen i Norge er det en sårbarhet knyttet til arbeid mot **risikoutsatte grupper**. GBI har hatt en målrettet innsats mot denne gruppen helt tilbake til 2016. Sårbarheten her må også sees opp mot boligsituasjonen for en del av de menneskene som inngår i denne gruppen. Personer definert som risikoutsatte grupper er en del av befolkningen med varierende boevne og som er overrepresentert i brannstatistikk i Norge. En del av disse bor i kommunale boliger. GBI opplever at det til dels er varierende hvordan de tre eierkommunene følger opp, drifter og vedlikeholder disse boligene. Det er også en del private aktører som leier ut boliger til denne gruppen innbyggere. Kongsvinger boligstiftelse trekkes frem av GBI som en virksomhet der det er blitt jobbet godt med vedlikehold av de kommunale boligene de forvalter.

I arbeidet mot risikoutsatte grupper har GBI jobbet mye med å få på plass ansvarsforhold i kommunene. Det er nå inngått avtale med to av tre eierkommuner. For den siste kommunen ligger avtalen til godkjenning. Disse avtalene peker på hvem i kommunen som har ansvar for å følge opp den enkelte bruker. Dette er med på å redusere sårbarheten knyttet til denne gruppen innbyggere. GBI opplever også stor forskjell mellom kommunene når det gjelder hvordan dette arbeidet følges opp og hvilke ressurser de har til å sette i verk tiltak. En stor utfordring i forhold til eldre hjemmeboende er at brannsikrings tiltak koster penger, penger som de eldre selv ikke har eller ønsker å benytte på den type tiltak. Det kan også være at de eldre har motstand mot å være med på, det som oppleves som påtvungne tiltak, skal gjennomføres i egen bolig. Det er ikke avsatt midler til avbøtende tiltak etter avdekket risiko for risikoutsatte grupper i kommunene. GBI påpeker at det er en besparelse for kommunene å ha folk boende hjemme lenger, i stedet for i omsorgsinstitusjoner, så det bør være mulig å identifisere løsninger der en andel av disse besparelsene benyttes til å få til et oppgradert sikkerhetsnivå i boligen.

For **boligmassen** generelt i GBI sitt ansvarsområde så har bevisstheten rundt brannsikring vært lav blant boligeierne, dette gjelder både private og kommunale boliger. Manglende vedlikehold og oppgradering av kommunale boliger er noe som en ser flere plasser i landet, noe som også vurderes som en sårbarhet i GBIs ansvarsområde. Dette kan ha en sammenheng med lite forebyggende arbeid rundt dette temaet tidligere, samt økonomiske utfordringer. Når det gjelder det private utleiemarkedet er dessverre hovedfokuset å tjene mest mulig. Men en opplever at fokuset er i endring etter at brannvesenet har hatt hyppigere opplæring, øvelser, tilsyn og befaringer.

Videre er det en sårbarhet knyttet til det høye antall blokker i Kongsvinger der brannvesenet er definert som rømningsvei nummer to. Av disse blokkene er det flere som ikke har brannvarslingsanlegg til 110, og det er et fåtall som har røykventilasjon i trapperom og egnet oppstillingsplass for høyderedskap. Videre gjør innglassing av balkonger faren for røykspredning mellom boenheter større. Det har også blitt montert noen trappeheiser, dette ble stoppet fordi rømningsvei da ble for smal og påvirket rømningsveien for alle beboerne i oppgangen. Det er i enkelte blokker blitt etablert heis på utsiden av eksisterende fasade, uten at det er gjort vurderinger av eksisterende eller etablert nye oppstillingsplasser for brannvesenets høyderedskap. Etablering av heis gjør også at flere med dårligere helse kan bo i blokkene, altså flere som vil kunne ha behov for assistert rømning vha. høydemateriell, uten at sprinkler er ivaretatt. Evakuering gjennom høydemateriell forutsetter at beboer selv er kapabel til å entre kurven på bilen. Samarbeidet med KOBBL og det enkelte styret i borrettslagene må derfor videreføres.

Den tette trehusbebyggelsen i Øvrebyen Kongsvinger er også en del av boligmassen i ansvarsområde til GBI. For dette området er det utarbeidet en egen brannsikringsplan, hvor arbeid med etablering av tørrsprinklingsanlegg snart skal startes opp. Utleieboliger i Øvrebyen har i det siste vært et særskilt fokus for brannforebyggerne og det er gjennomført tilsyn. Under dette arbeidet er det avdekket en god del avvik og tilstanden i disse boligene var verre enn det en hadde sett for seg.

Når det gjelder **bemanning** er det en underbemanning både når det gjelder brannforebyggere og inspektører. Brannforebyggerne er ikke oppbemannet i forhold til tilleggsoppgaver/oppgaver som er kommet de senere år. Dette er oppgaver knyttet til fritidsboliger (tilsyn og feiing), større fokus på dokumentasjon og oppfølging av tiltak mv. For inspektørene sin del så knytter underbemanningen seg til at de ansatte også går vakt på beredskapsavdelingen, både overordnet vakt og deltidsvakt, noe som spiser av tiden til forebyggende arbeid. Dette arbeidet på beredskapsavdelingen vurderes derimot ikke bare som negativt da det også gir god læring og erfaring en kan ta med seg inn i det forebyggende arbeidet. Men en kommer ikke unna at det også medfører større press på inspektørene da en mindre andel av stillingsprosenten går til forebyggende arbeid. Det må her også trekkes frem at det er svært positivt at alle ansatte i forebyggende avdeling har all nødvendig utdanning og de kursene de skal ha i forhold til minimumskravene i lovverket. Men det er også viktig å ha fokus på videreutvikling og kompetansehevede tiltak for å møte de utfordringene en står overfor i et skiftende samfunn.

Det gjøres en god jobb i GBI mot **særskilte brannobjekter**. Oversikten når det gjelder tilstand og bruk er god, GBI har lesetilgang i kommunenes HMS-system og dermed tilgang til alle kommunens § 13 objekter. GBI har i tillegg startet opp arbeidet med en dokumentert kartlegging for valgt tilsynsintervall på de forskjellige objektene i henhold til gjeldende forskriftskrav. Dette sammen med den objektive vurderingen av det enkelte særskilte brannobjektet er med på å fastsette hyppigheten på tilsyn. De fleste tilsynsobjekter er følgelig lokalisert i den største kommunen Kongsvinger, men både Grue og Eidskog har sykehjem og større industriområder som må følges opp. Når det gjelder kommunale særskilte brannobjekter er det stor forskjell på eierkommunene og hvordan de følger opp tiltak og pålegg fra GBI. Utfordrende kommuneøkonomi er avgjørende i forhold til midler som benyttes til vedlikehold og oppgradering.

Den andre store og ressurskrevende aktiviteten i forebyggende avdeling er knyttet til **feiing og tilsyn**. GBI har tidligere hatt en kultur og praksis der antall objekter besøkt har vært viktigst, og ikke nødvendigvis følge opp sakene på en god måte eller fullt ut. Det må bemerkes at det historisk har vært slik i en rekke brannvesen i Norge. GBI feiet tidligere alle pipeløp en gang i året, og det har vært lite preg av risikovurdering som grunnlag for hyppighet av tilsyn og feiing. Det har tidligere vært opp til den enkelte brannforebygger å vurdere og den vurderingen er i liten grad dokumentert. Det jobbes nå med å få til en endring der det ved lite fyring eller sot i pipeløp så strekkes frekvensen ut i fra risikovurdering på den enkelte bolig. I tillegg skal dette dokumenteres bedre enn hva det har blitt gjort. Det er i dag et etterslep på feiing og tilsyn, GBI har ikke kommet gjennom og gjort nye vurderinger av alle pipeløp i Kongsvinger. Det jobbes for å strekke ut hyppigheten til 2-4 års intervall. GBI har tatt i bruk Komtek brannforebygger, men har ikke kartlagt og registrert alle objekter i de tre kommunene og fått lagt de inn i det nye systemet. Ved innføring av det nye systemet har en ikke kunnet overføre data mellom systemene - det gjør at en ikke har fått kommet rundt i det nye systemet. Tilsynsfrekvens blir vurdert på bakgrunn av notater som den enkelte brannforebygger gjør seg under feiing/ tilsyn. Foreløpig er ikke risikovurderingsmodulen i systemet tatt i bruk, og den er heller ikke kjøpt inn pr. dags dato så en evt. innføring har en kostnad. Når det gjelder HMS for brannforebyggerne er det identifisert et behov for å gå gjennom og gjennomføre opplæring internt. Gjeldende prosedyrer bør gjennomgås og revideres i IK-system. Det må også etableres et system for å dokumentere gjennomgang, og at dette er lest av den enkelte brannforebygger.

Internt i GBI så må det også trekkes frem at dagens organisering av forebyggende avdeling er forholdsvis ny med nye ledere i de ulike rollene. Videre er samarbeidet internt bedre enn det har vært historisk. Noe som forventes å bli enda bedre når ny organisasjon får satt seg enda mer.

Oversikt over vurderte sårbarhetsfaktorer for kommunene er gjengitt i tabellen under sammen med en samlet vurdering for GBI samlede geografiske ansvarsområde.

Tabell 5-1 - Samlet oversikt vurderte sårbarhetsfaktorer

Sårbarhetsfaktor	Eidskog kommune	Grue kommune	Kongsvinger kommune
Bebyggelse	Moderat sårbar	Moderat sårbar til sårbar	Sårbar
	Samlet vurdering: Sårbar		
Feiing og tilsyn med fyringsanlegg	Sårbar		
Risikoutsatte grupper	Lite til moderat sårbar		
Særskilte brannobjekter	Moderat sårbar		
Farlig stoff	Moderat sårbar		
Slokkevannsdekning	Moderat sårbar		
Plan-/byggesak	Sårbar		
Spesielle aktiviteter og arrangement	Lite sårbar	Lite til moderat sårbar.	Lite sårbar
	Samlet vurdering: Lite sårbar		
Bruk av statistikk, evalueringer og andre hendelser	Moderat sårbar		
Samarbeid med andre etater/ avdelinger/eksterne	Lite til moderat sårbar	Lite til moderat sårbar	Moderat sårbar
	Samlet vurdering: Moderat sårbar		
Informasjonstiltak og opplæring	Lite sårbar		
Egen organisasjon	Sårbar		

5.2 Behov for kompetanse og bemanning

Forebyggende avdeling i GBI har et godt kompetansenivå og alle ansatte i avdelingen har full utdanning og de kursene de skal ha i henhold til krav i forskriften. Det må likevel være et fokus på videreutdanning og kompetansehevede tiltak for de ansatte. Det er viktig at brannforebyggerne proaktive og følger med på samfunnsutviklingen. Det vurderes at det må skje en endring fra å henge etter og gjøre alt slik en alltid har gjort det, til å forsøke å være litt mer foran utviklingen.

Forebyggende avdeling er også de som ivaretar kommunikasjon ut mot samfunnet på vegne av hele GBI. Dette gjennom nettside, sosiale medier mv. Dermed er dette også et område det må være kompetanse på i organisasjonen.

Samfunnsutviklingen gjør at flere og flere brannvesen har behov for juridisk kompetanse for oppfølging av pålegg og tiltak som følger av det forebyggende arbeidet ut mot objekteiere, dette behovet antas å øke i tiden fremover. GBI har tilgang på juridisk kompetanse gjennom eierkommunene sine og dette har blitt vurdert å være tilstrekkelig.

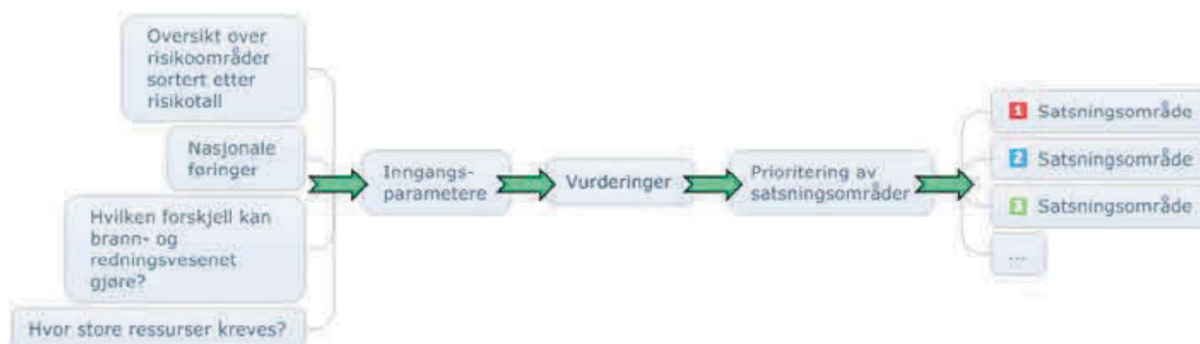
Når det gjelder brannforebyggere så ser GBI utfordringer med at nye ressurser må gjennom et opplæringsløp på 3-4 år før de går inn i full produksjon. Dette i kombinasjon med at det er svært få ferdige utdannede ressurser tilgjengelig gjør at det kan bli utfordrende på sikt.

5.3 Tiltaksvurdering for forebyggende avdeling

Gjennom arbeidet med forebyggendeanalyse er det for flere av områdene diskutert ulike aktuelle tiltak for å styrke det forebyggende arbeidet gjennom hele prosessen.

Figuren under er hentet fra temaveilederen til kapittel 4 i forebyggendeforskriften. Den viser prosessen for hvordan man kan gå fram for å bestemme satsningsområder for det forebyggende arbeidet.

Figuren ble benyttet som bakgrunnsprosess i forbindelse med arbeidsmøte 2 og gjennomgang av sårbarhetsfaktorene og identifisering av tiltak, der det ble sett på områder som avdelingen bør prioritere.

Figur 5-1 - Prioritering av satsningsområder

I tillegg så ble det gjennom hele arbeidet med forebyggendeanalysen vurdert aktuelle tiltak, disse er listet i tabellen under. GBI må i tiden som kommer selv gjøre vurderinger av hva som skal prioriteres og gir mest nytte ut fra gjeldende situasjon.

Tabell 5-2 - Oversikt over identifiserte aktuelle tiltak for å forbedre det forebyggende arbeidet i GBI knyttet opp mot den enkelte sårbarhetsfaktor

Sårbarhetsfaktor	Identifiserte tiltak
Bebyggelse	<ul style="list-style-type: none"> • Oppfølging blokkbebyggelse, oppstillingsplasser, varslingsanlegg, herunder prosjekt mot p-kjellere sammen med KOBBL og det enkelte styre. • Videreføre arbeidet mot Øvrebyen, herunder deltakelse i brannsikringsgruppen. • Oppfølging enkelte objekter i eierkommunene som ikke er sikret i henhold til tiltaksplaner. • Oppfølging av utleieenheter og kommunale boliger
Feiing og tilsyn med fyringsanlegg	<ul style="list-style-type: none"> • Interne prosedyrer HMS – gjennomgang og opplæring internt – bruk av stiger og arbeid på tak. • Gjennomgå og revidere gjeldende prosedyrer og få det inn i eget IK-system. System for å dokumentere gjennomgang og at dette er lest av den enkelte brannforebygger. • Arbeide for økt bemanning – arbeidsmengde opp mot kapasitet. • Oppfølging av avvik. • Fordeling av hyppighet (feiing og tilsyn ut fra behov) – kostnadsbeskrivelse lokal forskrift vedr. fakturering ut fra behov og faktisk utført arbeid. Informasjon.
Risikoutsatte grupper	<ul style="list-style-type: none"> • Oppfølging mot NAV og tildeling av boliger. • Oppfølging av avtaler med eierkommunene.

Sårbarhetsfaktor	Identifiserte tiltak
	<ul style="list-style-type: none"> Belyse problematikken rundt de verste tilfellene når det gjelder utleieboliger.
Særskilte brannobjekter	<ul style="list-style-type: none"> Følge opp avvik – økonomi styrer hvor mye som objekteier får gjort.
Farlig stoff	<ul style="list-style-type: none"> Gå gjennom gassanlegg hvor en ikke har oversikt pt. (dokumenttilsyn)/ IK-systemet til borettslaget. Oppfølging av styrer i borettslag om hva de må gjøre når det skjer en lekkasje eller hendelse på anlegget. Gassanlegg bolig – må få tilgang – dokumentkontroll også her.
Slokkevannsdekning	<ul style="list-style-type: none"> Jobbe inn mot GIVAS, Kroksjøen og kommunene – lages en egen VA-veiledning mot alle kommunene ut fra krav om slokkevannsforsyning. Jobbe mot kommunene og ha fokus på utbyggingsplaner/ søknader for å sikre at slokkevannsforsyning blir ivaretatt.
Plan-/byggesak (utbygginger)	<ul style="list-style-type: none"> Jobbe mot utbygginger for å sikre at slokkevannsforsyning blir ivaretatt Gassanlegg er søknadspliktige i henhold til PBL – må håndteres av byggesak i kommunene. Arbeide mot kommunene for å skaffe denne forståelsen.
Samarbeid med andre kommunale etater/ avdelinger	<ul style="list-style-type: none"> Ønske om minimum ett årlig møte med den enkelte byggesak i kommunene – jobbe mot kommunene for å få dette til.
Egen organisasjon	<ul style="list-style-type: none"> Styrke samarbeidet mellom brannforebyggerne og inspektørene ved å samles på samme sted. Styrke samarbeidet mellom forebyggende avdeling og beredskap -ny stasjon legger godt til rette for dette. Styrke administrative funksjoner i organisasjonen for bedre kunne ivareta oppfølging av mannskaper og oppfølging av ulike systemer mv. Etablere månedlige møter mellom brannsjef, leder beredskapsavdeling og leder forebyggende.

5.3.1 Prioriterte aktiviteter/ tiltak

Det er identifisert flere forhold gjennom denne analysen som vil bidra til utvikling av det forebyggende arbeidet. Det vurderes som viktig å prioritere også dette arbeidet for å få til en god utvikling av avdelingen og sikre enda større måloppnåelse i det forebyggende arbeidet.

Prioriterte områder kommende 2 år	Prioriterte områder påfølgende 2 år
Arbeid mot blokkbebyggelsen (p-kjeller, alarmanlegg, oppstilling lift)	Komme gjennom alle fritidsboliger med hensyn på både feiing og tilsyn.
Fokus på Øvrebyen sammen med brannforebyggerne og inspektører	Arbeid for å øke kapasitet og tilgang til slokkevann via ordinær vannforsyning
Arbeide for økt bemanning av brannforebyggere, få på plass ny lærling.	

Etablere et fungerende system for å få riktig intervall på feiing og tilsyn både for bolig og fritidsbolig.	
Øke tilsynsaktivitet og oppfølging av gassanlegg	

5.3.2 Aktiviteter som vurderes nedprioritert

Det er ikke lett å identifisere aktiviteter som kan nedprioriteres innenfor det forebyggende arbeidet. Gjennom arbeidet med analysen kom det frem at en kan nedprioritere følgende områder for den neste perioden (2 år):

- Tilsyn av § 13 objekter med lav risiko – her forlenge tilsynshyppigheten.
- Vurdere om en skal være med på opplegg for 9. trinn.
- Ikke alle som ber om øvelser årlig kan få øvelser hvert år – kreve at disse gjennomfører øvelser på eget initiativ de årene de ikke får bistand fra GBI.

5.4 Evaluering og dokumentasjon av det forebyggende arbeidet

Evaluering av det forebyggende arbeidet innebærer å hente ut læringspunkter fra det arbeidet man har gjort, slik at neste gjennomføring gir en forbedring. Dette inkluderer både driftsrutiner, kampanjer og prosjekter. Evalueringer vil avdekke hva som fungerer og hva som ikke gjør det. Evnen til å kunne endre kurs fordi man ser at noe ikke fungerer, vil bidra til en mer riktig bruk av ressurser og tid.

Det er også viktig med evaluering av *branner og andre hendelser* som er relevante for det forebyggende arbeidet. På dette området er GBI svært gode gjennom ressursen som er med i brannetterforskningsgruppen som ledes av politiet. I tillegg til politiet inngår også lokalt el-tilsyn i gruppen. Dette gjør at GBI får god innsikt og kompetansebygging knyttet til brannårsaker som kan være nyttig inn i det forebyggende arbeidet.

Det må dokumenteres at det forebyggende arbeidet blir gjennomført i samsvar med kravene i forskriften. Det må også legges til rette for at DSB kan gjennomføre et effektivt tilsyn med utførelsen av det forebyggende arbeidet.

Det sentrale målet er å synliggjøre at prinsippene om risikobasert og systematisk forebyggende arbeid er ivarettatt, noe som innebærer å vise at man har:

- innhentet relevant informasjon fra nasjonale data og om lokale forhold (§14)
- gjennomført en tilsiktet organisering av aktivitetene for å nå målene for brannvernet. Det må fremgå tydelig hvordan satsningsområder og tiltak er prioritert og begrunnet (§15)
- et vesentlig samsvar mellom planen for det forebyggende arbeidet og de aktivitetene som har blitt utført i løpet av året. Avvik skal dokumenteres (§16)
- oppfylt minstekravene til tiltak mot brann (§§17-19)
- rutiner for et helhetlig og konsekvent system for gjennomføring og oppfølging av evalueringer (§20)

6 Referanser

Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven)

[https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2002-06-14-20?q=brann og eksplosjonsvernloven](https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2002-06-14-20?q=brann%20og%20eksplosjonsvernloven)

Forskrift om brannforebygging

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2015-12-17-1710>

Veiledning til forskrift om brannforebygging

<https://www.dsb.no/lover/brannvern-brannvesen-nodnett/veiledning-til-forskrift/veiledning-til-forskrift-om-brannforebygging/>

Temaveiledning til kapittel 4 i forskrift om brannforebygging

<https://www.dsb.no/lover/brannvern-brannvesen-nodnett/veiledning-til-forskrift/temaveileder-til-kapittel-4-i-forskrift-om-brannforebygging/>

Forskrift om organisering, bemanning og utrustning av brann- og redningsvesen og nødmeldesentralene (brann- og redningsvesenforskriften)

<https://lovdata.no/dokument/LTI/forskrift/2021-09-15-2755>

Risiko- og sårbarhetsanalyse for brann- og ulykkesrisiko for Glåmdal brannvesen IKS, 2023

Norconsult på oppdrag for Glåmdal brannvesen IKS

DSBs brannstatistikk

<https://www.brannstatistikk.no/brus-ui/>